

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	4
1.2. PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH ANALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2.1. OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	7
2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	13
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	14
3. INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	15
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	15
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	16
5.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	16
5.1.1. <i>Ukształtowanie powierzchni terenu</i>	17
5.1.2. <i>Budowa geologiczna</i>	17
5.1.3. <i>Warunki hydrogeologiczne</i>	19
5.1.4. <i>Powierzchnia ziemi i gleby</i>	20
5.1.5. <i>Wody powierzchniowe</i>	21
5.1.6. <i>Warunki klimatyczne</i>	23
5.1.7. <i>Warunki florystyczno-faunistyczne</i>	24
5.1.8. <i>Walory krajobrazowe i kulturowe</i>	31
5.1.9. <i>Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna</i>	31
5.1.10. <i>Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi</i>	32
5.2. ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, A JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	32
5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	36
6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	37
6.1. FORMY OCHRONY PRAWNEJ	37
6.1.1. <i>Lasy ochronne</i>	37
6.1.2. <i>Grunty rolne i leśne</i>	37

6.1.3. Zasoby wodne	37
6.1.4. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego	38
6.1.5. Złoże kopalin	39
6.1.6. Klimat akustyczny.....	39
6.1.7. Walory krajobrazowe i kulturowe	41
6.1.8. Flora i fauna	41
6.1.9. Obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody	43
6.1.10. Obszary cenne przyrodniczo, a nieobjęte ochroną	43
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU.	44
8. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030.....	47
9. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO UCHWAŁY NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO Z DNIA 7 KWIEŚNIA 2017 R. W SPRAWIE WPROWADZENIA NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO OGRANICZEŃ W ZAKRESIE EKSPLOATACJI INSTALACJI, W KTÓRYCH NASTĘPUJE SPALANIE PALIW.....	50
10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	51
10.1. ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	51
11. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	53
12. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	54
13. OBSZARY PROBLEMOWE	54
14. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	55
15. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE ..	57
16. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	58

SPIS RYSUNKÓW:

Rys. 1. Poglądowa lokalizacja terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	8
Rys. 2. Mapa geologiczna terenu opracowania.....	18
Rys. 3. Teren opracowania na tle jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)	20
Rys. 4. Teren opracowania na tle jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).....	23

SPIS FOTOGRAFII:

Fot. 1. Widok na teren opracowania od strony al. Jana Pawła II w kierunku północno-wschodnim	9
Fot. 2. Zbiornik wodny położony na południe od ul. Kędzierzyńskiej, widok w kierunku zachodnim	10
Fot. 3. Tereny podmokłe w środkowej części terenu opracowania z płatami szuwaru trzcinowego oraz zadrzewieniami wierzbowymi	10
Fot. 4. Nasyp zlikwidowanej linii kolejowej w południowej części terenu opracowania, widok w kierunku południowo-zachodnim	11
Fot. 5. Ulica Kędzierzyńska w rejonie zbiorników wodnych.....	12
Fot. 6. Zbiornik wodny zlokalizowany na południe od ul. Kędzierzyńskiej.....	22
Fot. 7. Fragment nieużytków porośniętych masowo przez nawłóć kanadyjską <i>Solidago canadensis</i> i nawłóć późną <i>Solidago gigantea</i>	25
Fot. 8. Płat zbiorowiska z trzcinikiem piaskowym <i>Calamagrostis epigejos</i>	26
Fot. 9. Zbiorowiska szuwaru trzcinowego na brzegu zbiornika po południowej stronie ul. Kędzierzyńskiej	26
Fot. 10. Fragment zadrzewienia z robinia akacjową <i>Robinia pseudoacacia</i> w środkowej części obszaru objętego MPZP	27
Fot. 11. Fragment zadrzewień z leszczyna pospolitą <i>Corylus avellana</i> i robinia akacjową <i>Robinia pseudoacacia</i> w rejonie ul. Kędzierzyńskiej	28
Fot. 12. Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> na zbiorniku wodnym w granicach opracowania	30
Fot. 13. Tężnica wytworna <i>Ischnura elegans</i> – tandem	30

SPIS TABEL:

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz.112)).....	40
Tab. 2. Charakterystyka typów oddziaływań.....	52

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 2 000

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) obszaru położonego w rejonie ulicy Kędzierzyńskiej. Przedmiotowy plan sporządzony został w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXI/275/19 z dnia 25 listopada 2019 r.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 283, z późn. zm.).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Miejskiego w Bytomiu z siedzibą przy ul. Parkowej 2.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2020 poz. 283).
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1396).
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. 2020 poz. 55).
- [1.2.4] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (t.j. Dz.U. 2016 poz. 1911).
- [1.2.5] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 1967).
- [1.2.6] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. 2020 poz. 6).
- [1.2.7] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1161).
- [1.2.8] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2020 poz. 310).
- [1.2.9] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. 2019 poz. 868).
- [1.2.10] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112).

- [1.2.11] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).
- [1.2.12] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2020 poz. 282).
- [1.2.13] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz. 1839).
- [1.2.14] Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz.U. 2012 poz. 463).
- [1.2.15] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).
- [1.2.16] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).
- [1.2.17] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183).

Wymienione powyżej akty normatywne dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

- [1.2.18] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom, przyjęte *uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r.*, zmienione *uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r.*, *uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r.*, *uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r.* oraz *uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.*
- [1.2.19] Opracowanie ekofizjograficzne dla studium zagospodarowania przestrzennego miasta Bytom określające warunki geologiczno-górnice. Wyk. EKOID 2008.
- [1.2.20] Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Bytom. Wyk. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Badawcze INTEREKO Sp. z o.o., Katowice 2003.
- [1.2.21] Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019. Wyk. Główny Instytut Górnictwa, Katowice, 2012.
- [1.2.22] Prognoza oddziaływania na środowisko projektu strategii rozwoju miasta Bytom 2020+. Wyk. DATAGIS.PL, Bytom lipiec 2014 r.

- [1.2.23] Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Bytom. Wyk. Energoekspert sp. z o.o., Bytom, 2015.
- [1.2.24] Raport o stanie miasta Bytom 2017. Urząd Miejski w Bytomiu, 2018 r.
- [1.2.25] Kondracki J. 2001. Geografia fizyczna. PWN, Warszawa.
- [1.2.26] Szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. Bytom, w skali 1:50 000.
- [1.2.27] Paczyński B. (red.) 1993. Atlas hydrogeologiczny Polski 1:500 000. Część I. Systemy zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.
- [1.2.28] Kleczkowski A. 1998. Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w Polsce – własności hydrogeologiczne, jakość wód, badania modelowe. Kraków.
- [1.2.29] Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000.
- [1.2.30] Mikołajków J., Sadurski A. 2017. Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, ss. 413.
- [1.2.31] Wagner J., Rolka M., Zembal M. 2009. Wody podziemne miast Polski. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.
- [1.2.32] Mapa hydrograficzna ark. Bytom, w skali 1:50 000.
- [1.2.33] Gumiński R. 1948. Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny 1: 7-20.
- [1.2.34] Matuszkiewicz J.M. 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl).
- [1.2.35] Matuszkiewicz J.M. 2008b. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl).
- [1.2.36] Urbisz A. 2018. Chronione rośliny naczyniowe Wyżyny Śląskiej. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, ss. 277.
- [1.2.37] Kaźmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szczęśniak E., Ziarnik K. 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Polish red list of pteridophytes and flowering plants. Kraków, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. ss. 48.
- [1.2.38] Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2007. Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I., CDPGŚ, Katowice.
- [1.2.39] <https://www.bytom.pl> internetowy serwis miasta Bytom
- [1.2.40] www.katowice.pios.gov.pl (raporty i informacje o stanie środowiska w woj. śląskim).
- [1.2.41] <http://sitplan.um.bytom.pl/iuip/mapa>
- [1.2.42] <http://geoserwis.gdos.gov.pl>
- [1.2.43] <https://www.bdl.lasy.gov.pl/>
- [1.2.44] www.katowice.lasy.gov.pl
- [1.2.45] www.beta.btsearch.pl

2. Informacja o zawartości, głównych celach analizowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie

Teren położony w granicach przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego usytuowany jest w południowo-wschodniej części Bytomia, miasta na prawach powiatu, zlokalizowanego w centralnej części Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Obszar opracowania usytuowany jest w obrębie dzielnicy Rozbark, przy wschodniej granicy Bytomia z Piekarami Śląskimi.

Granice obszaru opracowania wyznaczają:

- od północy – granica miasta Bytomia z Piekarami Śląskimi,
- od wschodu – nasyp nieczynnej kolei przemysłowej oraz ul. Kamieńska,
- od południa – południowa granica rodzinnych ogrodów działkowych,
- od zachodu – tereny bezpośrednio przylegające do al. Jana Pawła II.

W niedalekiej odległości za zachodnią granicą terenu planu przebiega droga wojewódzka nr 911, na tym odcinku nosząca nazwę al. Jana Pawła II. Za tą arterią położone są głównie tereny ogrodów działkowych, a za nimi zwarta zabudowa miejska. Od południa, wschodu i północy obszar opracowania sąsiaduje natomiast w większości z terenami otwartymi: nieużytkami przemysłowymi, odłogami i uprawami rolnymi. Nieopodal za północną granicą obszaru opracowania przebiega odcinek kolei przemysłowej, a w odległości ok. 0,8 km biegnie autostrada A1.

Poglądową lokalizację terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania (MPZP) na tle granic miasta Bytom i miejscowości ościennych przedstawiono na poniższym rysunku (rys. 1).

Rys. 1. Poglądowa lokalizacja terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Aktualnie teren objęty projektem MPZP w większości jest niezabudowany i nieużytkowany. Południowo-wschodnią część obszaru opracowania i niewielki fragment przy zachodniej granicy zajmują ogrody działkowe. W części północno-zachodniej usytuowana jest zabudowa usługowa – stacja paliw i obiekty handlowo-usługowe. W części północno-wschodniej prowadzona jest działalność o charakterze produkcyjno-składowym. W części środkowej i północnej obszaru opracowania, na północ i na południe od ul. Kędzierzyńskiej, położone są dwa zbiorniki wodne. W ich rejonie ulokowana jest pompownia. W północnej części charakteryzowanego obszaru przebiega ul. Kędzierzyńska, łącząca al. Jana Pawła II z terenami zlikwidowanego szybu Barbara, zlikwidowanej KWK Rozbark. Wzdłuż fragmentu granicy południowo-wschodniej biegnie z kolei ul. Kamieńska.

Na terenie zlikwidowanej kolei przemysłowej, biegnącej we wschodniej części terenu opracowania, w chwili sporządzania niniejszej prognozy trwały prace budowlane, związane z realizacją drogi publicznej.

W chwili obecnej na omawianym obszarze znaczne powierzchnie zajmują nieużytki, w znacznej mierze porośnięte przez inwazyjne gatunki północnoamerykańskich nawłoci: nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis* i nawłóć późną *S. gigantea*. Lokalnie występują płaty zbiorowisk zdominowanych przez trzcinika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, ekspansywny gatunek trawy, często masowo kolonizujący tereny zdegradowane. W granicach opracowania miejscami występują także zadrzewienia

i zakrzaczenia. Licznie reprezentowane są w nich północnoamerykańskie robinie akacjowe *Robinia pseudoacacia*, a także pospolite rodzime gatunki liściaste, takie jak: wierzby iwy *Salix caprea*, brzozy brodawkowate *Betula pendula* czy topole osiki *Populus tremula*. W otoczeniu zbiorników wodnych i na terenach podmokłych wykształciły się głównie płaty szuwaru trzcinowego. Towarzyszą im zadrzewienia wierzbowe, budowane głównie przez wierzbę białą *Salix alba*.

Fot. 1. Widok na teren opracowania od strony al. Jana Pawła II w kierunku północno-wschodnim

Fot. 2. Zbiornik wodny położony na południe od ul. Kędzierzyńskiej, widok w kierunku zachodnim

Fot. 3. Tereny podmokłe w środkowej części terenu opracowania z płatami szuwaru trzcinowego oraz zadrzewieniami wierzbowymi

Fot. 4. Nasyp zlikwidowanej linii kolejowej w południowej części terenu opracowania, widok w kierunku południowo-zachodnim

Infrastruktura komunikacyjna

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania posiada dogodne położenie komunikacyjne. Najważniejszym ciągiem komunikacyjnym w rejonie opracowania jest al. Jana Pawła II, stanowiąca odcinek drogi wojewódzkiej nr 911. Przebiega ona w niedalekiej odległości za zachodnią granicą obszaru planu. DW 911, o długości ok. 9,5 km, łączy Bytom ze Świerklańcem. Obok autostrady A1 stanowi główną drogę dojazdową z terenu miasta do międzynarodowego portu lotniczego w Pyrzowicach. Autostrada A1 przebiega w odległości ok. 0,8 km na północ od omawianego obszaru. W tym rejonie położony jest także węzeł autostradowy, który umożliwia włączenie się do ruchu z DW 911 na autostradę A1.

W północnej części obszaru opracowania zlokalizowana jest ul. Kędzierzyńska, która łączy al. Jana Pawła II z terenami zlokalizowanymi w rejonie zlikwidowanego szybu Barbara, nieistniejącej obecnie KWK Rozbark.

Przy wschodniej granicy terenu planu przebiega ul. Kamieńska, zapewniająca dojazd do położonych w tym rejonie ogrodów działkowych i upraw rolnych, usytuowanych już poza obszarem opracowania. Ulica Kamieńska przechodzi w ul. Brzezińską, a następnie ul. Walentego Roździeńskiego. Drogi te umożliwiają włączenie się w układ komunikacyjny Bytomia w rejonie ul. Siemianowickiej (odcinek DK 94) oraz zapewniają bezpośrednie połączenie z Piekarami Śląskimi.

Lokalną sieć komunikacyjną uzupełniają gruntowe drogi, umożliwiające dojazd m.in. do ogrodów działkowych, terenów łowisk nad zbiornikami wodnymi i położonych w tym rejonie upraw rolnych.

Fot. 5. Ulica Kędzierzyńska w rejonie zbiorników wodnych

Zaopatrzenie w media

Energia elektryczna jest dostarczana na przedmiotowy teren za pośrednictwem istniejącej sieci elektroenergetycznej. Przez teren opracowania, w osi północ-południe przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV.

Obszar planu jest również wyposażony w sieć wodociągową. Przewód rozdzielczy sieci wodociągowej przebiega wzdłuż ul. Kędzierzyńskiej. Dostawcą wody jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach. Infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną na terenie miasta zarządza Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Teren opracowania nie jest objęty istniejącą siecią gazową, ani ciepłowniczą.

Realizacja nowej zabudowy przewidzianej w projekcie planu wymagać będzie wykonania przyłączy do poszczególnych sieci.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Dla południowej i południowo-zachodniej części terenu opracowania nie uchwalono dotychczas miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, natomiast obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto jego fragmenty:

- część północno-zachodnią (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego na północ od ul. Powstańców Śląskich, obejmującego obszar w rejonie ulicy Dworskiej i al. Jana Pawła II, zwany planem „Dworska-Wschód”, przyjęty Uchwałą nr XLV /628/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 kwietnia 2009 r.),

- część północno-wschodnią (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Kędzierzyńskiej, przyjęty Uchwałą nr XLV /629/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 kwietnia 2009 r.)

- niewielki fragment przy granicy zachodniej (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu obszaru Rozbarku, przyjęty Uchwałą nr LIV /786/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 listopada 2009 r.).

W przedstawionym do oceny projekcie MPZP. wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

U – teren zabudowy usługowej,

PU – teren zabudowy produkcyjno-usługowej

KSP/ZP – teren parkingów i zieleni urządzonej,

ZD – teren rodzinnych ogrodów działkowych,

ZI – teren zieleni izolacyjnej,

ZN – teren zieleni nieurządzonej,

WS – teren wód powierzchniowych stojących

KDL – teren drogi publicznej klasy lokalnej,

KDD – teren drogi publicznej klasy dojazdowej,

KDX – teren publicznego ciągu pieszo-jezdnego

W stosunku do istniejącego zagospodarowania oceniany projekt planu w większości utrzymuje lub porządkuje przeznaczenie terenów. Zmiany dotyczą przede wszystkim uporządkowania układu komunikacyjnego (najczęściej w oparciu o istniejący system dróg gruntowych), doprecyzowania ustaleń dotyczących terenów wód stojących (dotychczas wydzielonych jako tereny zieleni) oraz wprowadzenia terenów zabudowy na terenach dotychczas niezagospodarowanych. Ponadto zachowano dotychczasowe przeznaczenie terenów usługowych i produkcyjno-usługowych w części północnej obszaru opracowania, utrzymuje się również istniejące tereny ogrodów działkowych i tereny zieleni nieurządzonej znajdujące się w centralnej części obszaru opracowania.

Układ komunikacyjny opisywanego terenu zaprojektowany został w oparciu o istniejące ciągi komunikacyjne: istniejącą ulicę Kędzierzyńską i ulicę Kamieńską oraz ślady funkcjonujących obecnie dróg gruntowych, a także ślad zlikwidowanej linii kolejowej w południowej części opracowania. W sąsiedztwie ogrodów działkowych wyznaczono tereny pod parkingi i zieleń urządzoną. Kosztem drogi, przewidzianej w obowiązującym planie poszerzono teren zabudowy w obrębie jednostki 1 U, a tereny dotychczas przeznaczone na drogę zostały przeniesione w kierunku wschodnim, na tereny o dotychczasowym przeznaczeniu zieleni nieurządzonej.

Istniejące tereny zieleni zgodnie z przedłożonym projektem planu zostaną w znacznej mierze zachowane. Nie przewiduje się zmian zagospodarowania w obrębie istniejących ogrodów działkowych. W projekcie planu wyznaczono tereny zbiorników wodnych (wody stojące: 1-2 WS), które dotychczas wyznaczone były jako tereny zieleni nieurządzonej. Płat zieleni nieurządzonej w centralnej części terenu opracowania zostanie zachowany w istniejącym zagospodarowaniu (1 ZN). Zachowany zostaje również płat zieleni izolacyjnej (1 ZI) od strony al. Jana Pawła II.

Na terenach obecnie stanowiących zieleń nieurządzoną wyznaczono tereny o przeznaczeniu zabudowy usługowej (3-4 U).

Generalnie obszar objęty projektem planu prezentuje umiarkowaną wartość przyrodniczą, najbardziej wartościowe pod tym względem są tereny zbiorników wodnych, które zostają zachowane w istniejącym zagospodarowaniu. Poza tym w granicach obszaru występują głównie nieużytki porolne i tereny przemysłowe oraz tereny już zagospodarowane na zabudowę usługową i produkcyjno-usługową. Brak tu również zabudowy mieszkaniowej. Zieleń wysoką kolidującą z terenami przeznaczonymi pod zabudowę i tereny dróg stanowią raczej ubogie zadrzewienia robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* i luźne zadrzewienia topoli osiki *Populus tremula*.

Poprzez ul. Kędzierzyńską teren opracowania posiada połączenie z al. Jana Pawła II, łączącą się z przebiegającą w pobliżu autostradą A1, a w dalszym biegu w kierunku północnym stanowiącą zachodnią obwodnicę miasta Piekary Śląskie. Z tego względu teren wydaje się dogodny dla lokalizacji nowych inwestycji o charakterze usługowym i produkcyjno-usługowym.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2).

Zapisy planu w większości, wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami, realizują politykę rozwoju miasta przyjętą na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym określoną w takich dokumentach jak:

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjęty uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.).
2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjęta uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom, przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą

nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. oraz uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.

4. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019. Wyk. Główny Instytut Górnictwa, Katowice, 2012.
5. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Bytom. Wyk. Energoexpert sp. z o.o., Bytom, 2015.

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym. Nie stoi ponadto w sprzeczności z zaleceniami zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Bytomia.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

- **w zakresie opisu stanu środowiska** posłużono się metodami analitycznymi,

- **w zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko** na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas przygotowywania niniejszej prognozy nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby określenie wpływu przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Oceniany projekt planu ustala po części takie przeznaczenia terenów, które odpowiadają istniejącemu zagospodarowaniu (tereny ogrodów działkowych, zieleni nieurządzonej, zbiorników wodnych, istniejących ciągów komunikacyjnych, zabudowy usługowej). Przewiduje się także zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania poprzez rozwój zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej kosztem zieleni nieurządzonej. Na skutek wprowadzanych przeznaczeń będą więc zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym zieleni wysoka.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również na przedmiotowym terenie podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Z uwagi na ujęte w miejscowym planie zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

5.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

W chwili obecnej obszar opracowania jest tylko częściowo zagospodarowany i w małym stopniu zabudowany. Jego znaczną powierzchnię zajmują tereny biologicznie czynne. Składają się na nie głównie obszary zieleni nieurządzonej, porastające nieużytkowane tereny rolne i przemysłowe, ogrody działkowe i dwa zbiorniki wodne wraz z otuliną. Biologicznie czynne, choć użytkowane, są także np. nawierzchnie gruntowych ciągów komunikacyjnych i ich pobocza. Aktualnie zabudowa (o charakterze usługowym) występuje na niewielkim fragmencie północno-zachodnim, a w części północno-wschodniej prowadzona jest działalność o charakterze produkcyjno-składowym. W rejonie zbiorników wodnych położona jest także zabudowa techniczna (pompownia).

Zadrzewienia zajmują niewielkie powierzchnie. Są obecne głównie w otoczeniu zbiorników wodnych, większe skupiska tworzą w rejonie wschodniego odcinka ul. Kędzierzyńskiej oraz na zachód od terenu zlikwidowanego szybu KWK Rozbark.

Obszar opracowania od zachodu, poprzez al. Jana Pawła II, sąsiaduje głównie z ogrodami działkowymi, za którymi położone są z kolei tereny zwartej zabudowy miejskiej. Z pozostałych stron obszar projektu planu otoczony jest natomiast przez otwarte obszary nieużytków poprzemysłowych i porolnych oraz uprawy rolne. Nieopodal za północną granicą terenu objętego projektem MPZP biegnie linia kolei przemysłowej, a w odległości ok. 0,8 km, również w kierunku na północ, przebiega autostrada A1.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym kraju według Kondrackiego (2001) [1.2.25] omawiany teren znajduje się w obrębie prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1) oraz mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

5.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Omawiany teren położony jest w obrębie Wyżyny Katowickiej, zlokalizowanej w środkowej części Wyżyny Śląskiej, w obszarze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Wyżyna Katowicka zbudowana jest z węglonośnych skał karbońskich, na których zalegają dolomity i wapienie środkowego triasu. Intensywne wydobywanie węgla kamiennego i rozwój innych działów przemysłu ciężkiego w obrębie tego regionu doprowadziły do znaczącego przekształcenia pierwotnej rzeźby terenu. Jej charakter został zmieniony także między innymi na skutek niwelacji terenu pod obiekty kubaturowe, place oraz ciągi komunikacyjne, a także podczas tworzenia nasypów. Przejawem morfogenetycznej działalności człowieka w granicach opracowania jest także obecność dwóch zapadliskowych zbiorników wodnych oraz wyrobisk.

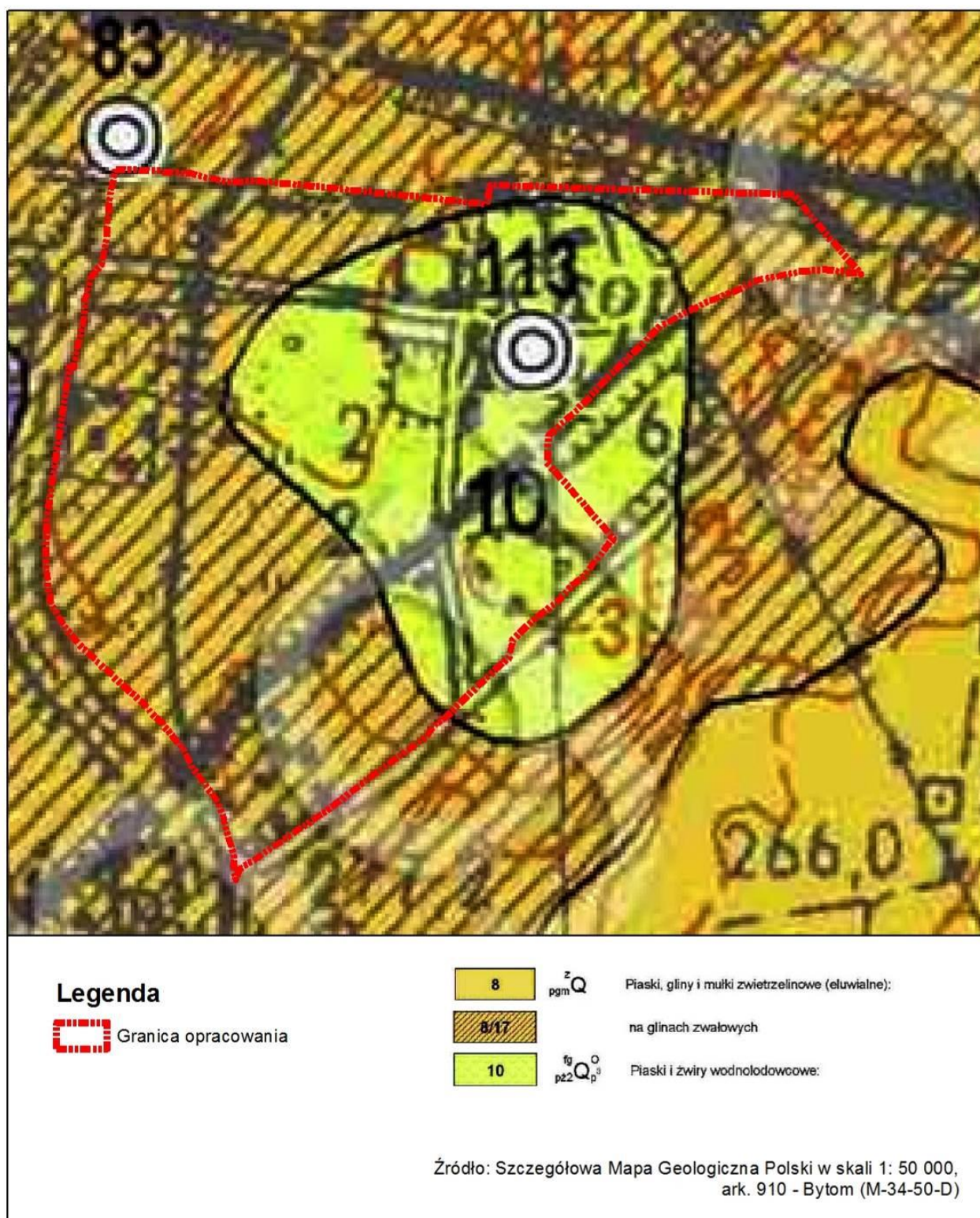
W obrębie obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania najniżej położone są tereny usytuowane w rejonie zbiorników wodnych, gdzie rzędne wysokości kształtują się w granicach 273-275 m n.p.m.. Najwyższe wysokości teren osiąga z kolei przy swojej zachodniej granicy (286 m n.p.m.) oraz w rejonie usytuowanym na północny-zachód od końcowego odcinka ul. Kamieńskiej, w obszarze ogrodów działkowych (287 m n. p. m.).

5.1.2. Budowa geologiczna

Jak nadmieniono powyżej, teren objęty projektem MPZP położony jest na obszarze mezoregionu Wyżyna Katowicka. Jest to region geomorfologiczny Wyżyny Śląskiej, zbudowany z węglonośnych skał karbońskich. Zalegają na nich dolomity i wapienie środkowego triasu. Region ten jest silnie zurbanizowany i uprzemysłowiony, a występujące tu złoża węgla kamiennego polegają eksploatacji górniczej [1.2.25].

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. 910 – Bytom (M-34-50-D) podłoże geologiczne na omawianym terenie stanowią głównie piaski, gliny i mułki zwietrzelinowe na glinach zwałowych, a w części centralnej piaski i żwiry wodnolodowcowe.

Poglądową budowę geologiczną terenu opracowania przedstawiono na rysunku 2.

Rys. 2. Mapa geologiczna terenu opracowania

Warunki górnicze

Teren objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu siedmiu udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

- Bytom II,
- Bytom II-1,
- Centrum,
- Centrum I'
- Julian,
- Piekary,
- Rozbark.

Ponadto teren opracowania usytuowany jest w granicach obszaru górniczego „Piekary Śląskie II” oraz terenu górniczego „Piekary Śląskie III”.

5.1.3. Warunki hydrogeologiczne

Zgodnie z przyjętą regionalizacją hydrogeologiczną Polski według Paczyńskiego (1993) [1.2.27], obszar Bytomia znajduje się w makroregionie centralnym (c), regionie XII śląsko-krakowskim, subregionie triasu śląskiego XII₁, rejonie bytomskim XII_{1C}.

Występują tu piętra wodonośne: czwartorzędowe, triasowe i karbońskie. Piętro czwartorzędowe nie tworzy w granicach Bytomia ciągłej pokrywy. Obszar miasta znajduje się częściowo w zasięgu użytkowego poziomu wodonośnego, który w utworach triasowych związany jest z wychodniami utworów węglanowych. Miąższość zawodnionych utworów jest jednak zwykle niewielka. Karbońskie piętro wodonośne tworzone jest przez zespół szczelinowo-porowych poziomów wodonośnych rozdzielanych wkładkami ilowców i mułowców [1.2.31].

Teren opracowania jest zlokalizowany jest poza Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych. Najbliżej położony jest GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”, oddalony o ok. 1,2 km na północ od granic obszaru objętego projektem miejscowego planu.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania pozostaje w zasięgu JCWPd nr 111 (kod PLGW2000111), w obrębie regionu wodnego Małej Wisły.

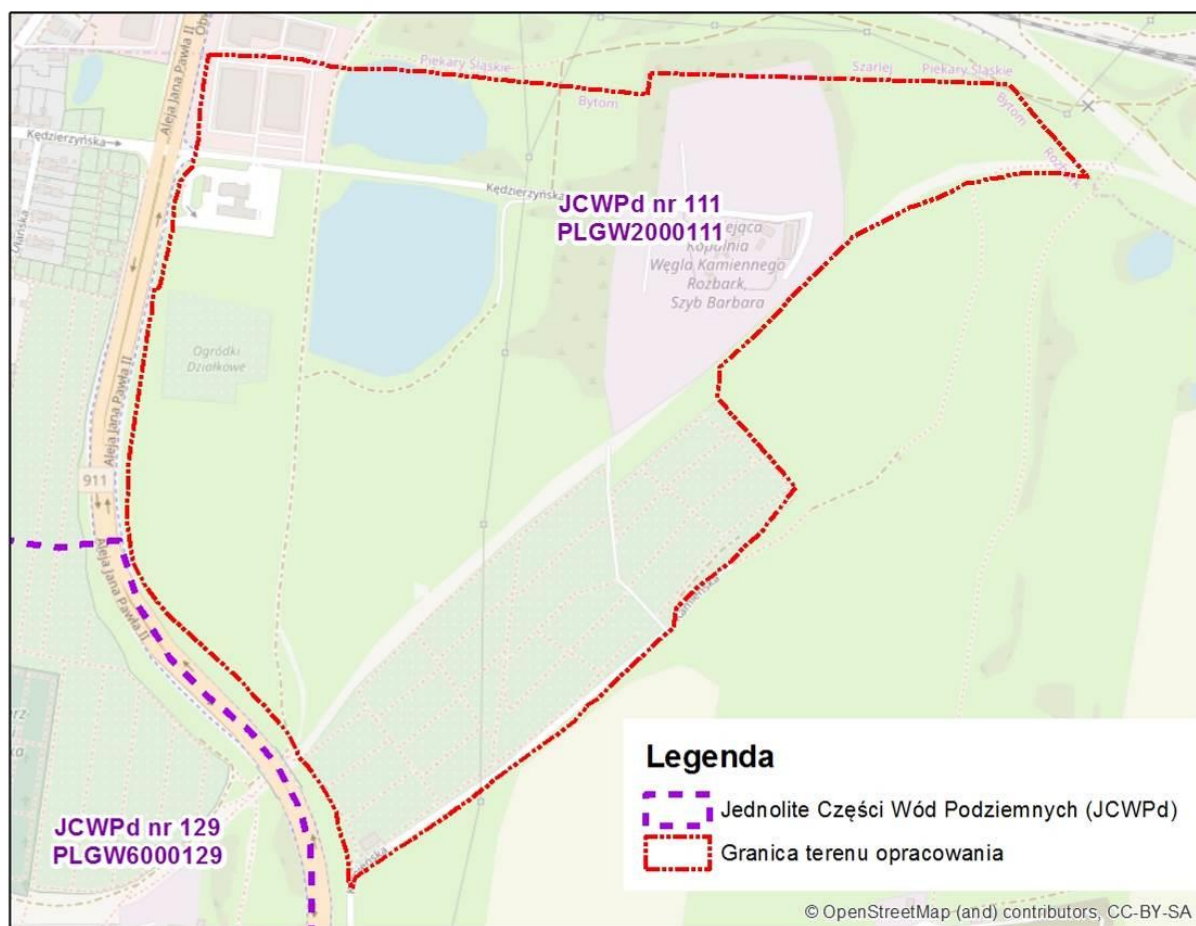
W niedalekiej odległości od zachodniej granicy obszaru opracowania położona jest JCWPd nr 129 (kod PLGW6000129), należąca do regionu wodnego Górnej Odry (rys. 3).

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły [1.2.4] JCWPd nr 111 jest monitorowana, a jej stan ilościowy i chemiczny jest słaby.

Zgodnie z zapisami powyższego dokumentu za cele środowiskowe dla omawianej JCWPd przyjęto:

- w odniesieniu do stanu chemicznego – osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, ustalając mniej rygorystyczny cel dla parametru NO_3 w postaci ochrony stanu przed dalszym pogorszeniem,
- w odniesieniu do stanu ilościowego – mniej rygorystyczny cel: ochronę stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem.

Możliwość osiągnięcia celów środowiskowych w przypadku JCWPd nr 111 uznana została za zagrożoną.

Rys. 3. Teren opracowania na tle jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)

5.1.4. Powierzchnia ziemi i gleby

Teren położony w granicach administracyjnych Bytomia charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem pokrywy glebowej. Na obszarach położonych w zasięgu Wyżyny Katowickiej, włączając w to teren opracowania, częste są wytwarzające się na glinach i mułkach zwietrzelinowych gleby brunatne, tworzące się obok rędzin również na skałach węglanowych. Na piaskach często wykształcają się bielice. Na obszarze objętym projektem MPZP utwory karbońskie triasowe przykryte są utworami czwartorzędowymi, reprezentowanymi głównie przez piaski, gliny i mułki zwietrzelinowe na glinach zwałowych, a w części centralnej – piaski i żwiry wodnolodowcowe. Stąd na charakteryzowanym terenie

naturalnie występowały warunki sprzyjające głównie tworzeniu się gleb brunatnych gliniastych, a miejscami także biellic. Należy jednak zwrócić uwagę, że na obszarach poddanych wieloletniej presji człowieka, zwłaszcza na terenach zabudowanych i w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, szczególnie dróg o znacznym natężeniu ruchu, obecnie występują w większości gleby antropogeniczne z grupy gleb urbanoziemnych oraz powierzchnie bezglebowe. Pierwotna pokrywa glebowa została tu w znacznej mierze przekształcona m.in. poprzez zdarcie wierzchniej warstwy, zasypanie, przekopanie czy pokrycie materiałem obcym. Doszło tym samym do mechanicznego przekształcenia profilów glebowych, częściowego lub całkowitego zatarcia poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub z materiałem obcym, przy jednoczesnej zmianie stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych. Na terenie opracowania występują ponadto utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleb przykrytych). Powierzchnie przykrywające występują głównie w postaci asfaltu i litego betonu. Trwające zagospodarowanie terenu uniemożliwia lub opóźnia ponowne odtworzenie pokrywy glebowej.

Na obszarach użytkowanych rolniczo, przede wszystkim w obrębie pól ornych, na skutek stosowania zabiegów agrotechnicznych, wykształcają się gleby kulturoziemne o pogłębionym poziomie próchnicznym i ulepszonej dla produkcji roślinnej strukturze. Podobne zmiany zachodzą także nierzadko na terenie ogrodów działkowych. Związane z nimi, regularnie powtarzane zabiegi skutkują z czasem wytworzeniem się gleb o zmodyfikowanych przez człowieka właściwościach, typowych dla upraw ogrodowych, czyli hortisoli.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi [1.2.22] środowisko glebowe w Bytomiu w znacznej mierze jest zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne i spaliny samochodowe, a główną przyczyną tego stanu są pyły, pary oraz gazy emitowane głównie przez zakłady przemysłowe, sektor energetyczny i transport.

5.1.5. Wody powierzchniowe

Obszar miasta Bytom położony jest na głównym dziale wodnym I rzędu, oddzielającym dorzecza Odry i Wisły. Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania leży w granicach dorzecza Wisły, granica dorzecza Odry przebiega wzdłuż południowo-zachodniej krawędzi obszaru, częściowo współliniowo do al. Jana Pawła II.

Przez obszar opracowania nie przepływają żadne cieki. Znajdują się tu jednak dwa zbiorniki wodne, usytuowane po północnej i południowej stronie ul. Kędzierzyńskiej (1-2 WS). Ponadto w południowej części jednostki 1 ZN występują tereny okresowo podmokłe, w przeszłości funkcjonował tu także bardzo niewielki zbiornik wodny, obecnie wyschnięty.

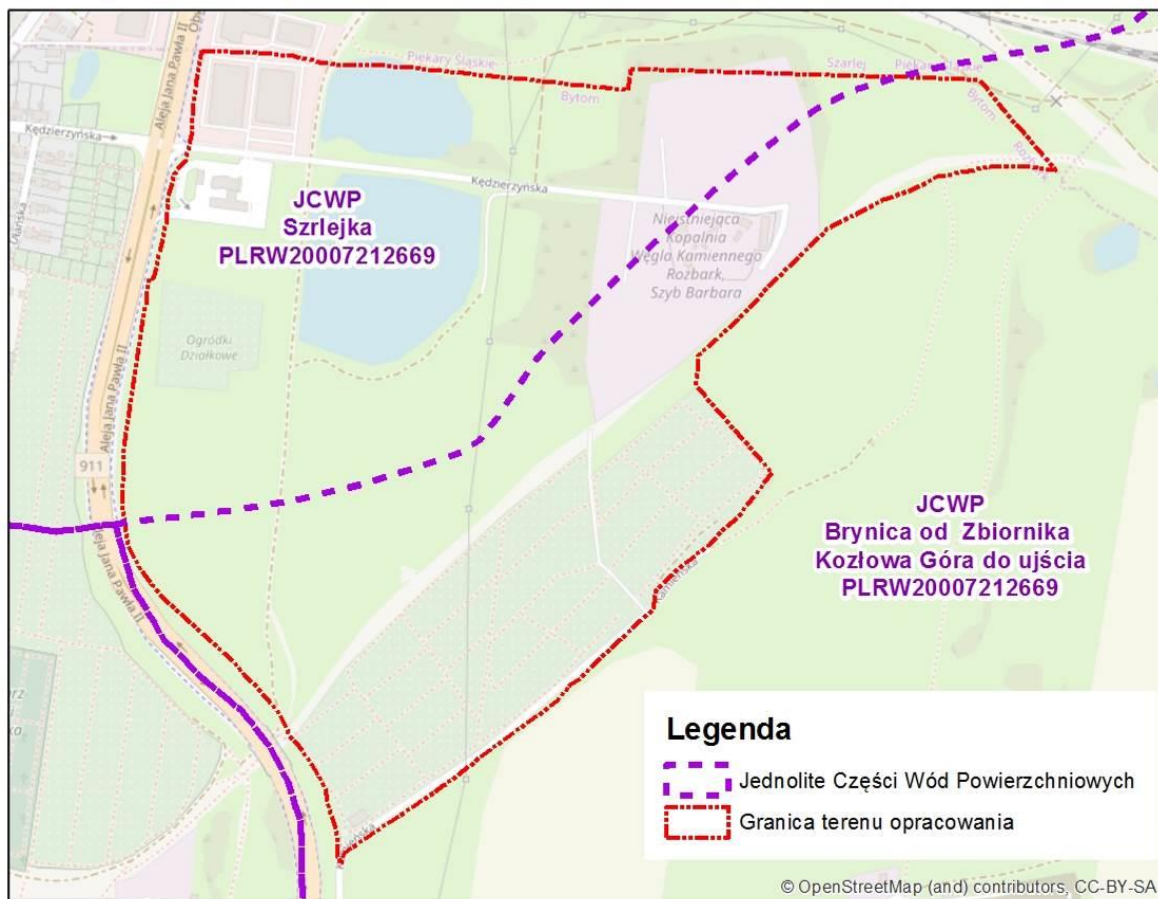
Fot. 6. Zbiornik wodny zlokalizowany na południe od ul. Kędzierzyńskiej

Jednolite części wód powierzchniowych

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych: część północno-zachodnią zajmuje JCWP Szarlejka (PLRW20007212669), natomiast południowo-wschodnią JCWP Brynica od Zbiornika Kozłowa Góra do ujścia (PLRW2000921269).

JCWP Szarlejka (PLRW20007212669) ma status silnie zmienionej części wód. Powyższa JCWP jest monitorowana, jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, zagrożona. Ze względu na brak możliwości technicznych termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na rok 2027.

JCWP Brynica od Zbiornika Kozłowa Góra do ujścia (PLRW2000921269) również ma status silnie zmienionej części wód, jest monitorowana, jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, uznano za zagrożoną. Ze względu na brak możliwości technicznych i dysproporcjonalne koszty termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na rok 2027.

Rys. 4. Teren opracowania na tle jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

5.1.6. Warunki klimatyczne

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez Gumińskiego (1948) [1.2.33], teren objęty projektem planu położony jest w granicach XV dzielnicy klimatycznej (dzielnica częstochowsko-kielecka).

Zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych na terenie Bytomia, jak również w obrębie omawianego obszaru, mają wpływy oceanicznych mas powietrza. Sporadycznie uwidacznia się także oddziaływanie zwrotnikowego powietrza, docierającego tu od południowego zachodu przez Bramę Morawską. W chłodnej porze roku warunki klimatyczne kształtują także zimne masy powietrza arktycznego napływającego z północy.

Wilgotność względna powietrza waha się od 68 do 84%. Średnia temperatura najzimniejszego miesiąca, tj. stycznia wynosi ok. -3 °C, natomiast najcieplejszego, lipca, +16,8 °C. Średnia roczna temperatura wynosi +8,12 °C. Średnia roczna suma opadów osiąga ok. 723 mm, przy czym najwyższe opady notowane są w lipcu, a najniższe w lutym. Bytom, podobnie jak i cały obszar aglomeracji Górnośląskiej, cechuje dość długi okres zalegania pokrywy śnieżnej oraz stosunkowo duża jej przeciętna grubość w porównaniu do nizinnych terenów Polski środkowej.

Warunki aerosanitarne

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza.

Na warunki aerosanitarne charakteryzowanego danego obszaru mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Zanieczyszczenia bytowe, komunikacyjne i przemysłowe mogą być również nawiewane z terenów przyległych.

Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania, w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (tzw. zjawisko „niskiej emisji”). Obecnie omawiany obszar jest w zdecydowanej większości niezabudowany. Wpływ na jakość powietrza ma natomiast niewątpliwie położone w stosunkowo niedalekiej odległości ściśle zabudowane centrum miasta i zabudowa Rozbarku.

Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są ciągi komunikacyjne. W odniesieniu do terenu opracowania należy do nich zaliczyć w pierwszej kolejności al. Jana Pawła II (DW 911), przebiegającą w bliskiej odległości za jego zachodnią granicą. Pozostałe ważniejsze drogi w tym rejonie to ul. Bytomska i autostrada A1, położone w odległości ok. 0,55 km i ok. 0,8 km w kierunku północnym.

Ciągi komunikacyjne przebiegające w granicach terenu opracowania mają mniejsze znaczenie, ruch na nich jest wyraźnie mniej nasilony i ma charakter lokalny. Wraz z rozwojem zabudowy ruch ten będzie ulegał intensyfikacji.

5.1.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Siedliska przyrodnicze i szata roślinna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008a) [1.2.34] obszar planu jest zlokalizowany w zasięgu następujących jednostek:

- Prowincja Środkowoeuropejska,
 - Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,
 - Dział Wyżyn Południowopolskich (C),
 - Kraina Górnoląska (C.3.),
 - Okręg Górnoląski Właściwy (C.3.1.),
 - Podokręg Bytomsko-Mysłowicki (C.3.1.n).

Do potencjalnej roślinności naturalnej terenu objętego projektem MPZP zaliczają się zbiorowiska wielogatunkowych i wielowarstwowych lasów, należące do grądów *Tilio-Carpinetum* (Matuszkiewicz 2008b) [1.2.35].

Na przestrzeni lat, pod wpływem działalności człowieka, pierwotne siedliska przyrodnicze obszaru opracowania, jak również towarzysząca im szata roślinna, fauna i mykobiota uległy istotnym przekształceniom. W chwili obecnej zbiorowiska naturalnej roślinności potencjalnej nie występują na terenie objętym projektem miejscowego planu ani w jego sąsiedztwie, nawet fragmentarycznie czy w zubożałej postaci. Najbliższe tereny leśne położone są w odległości ok. 4 km od zachodnich granic omawianego obszaru. Teren objęty opracowaniem został odlesiony i zagospodarowany. W związku

z osiadaniem terenu na skutek szkód górniczych w jego granicach utworzyły się zbiorniki wodne oraz obszary podmokłe, położone w środkowej części charakteryzowanego obszaru.

Jak nadmieniono w powyższych rozdziałach niniejszego opracowania, znaczną część terenu planu obecnie zajmują nieużytki. Na znacznych powierzchniach są one skolonizowane przez dwa gatunki północnoamerykańskich nawłoci, zaliczanych do inwazyjnych gatunków we florze kraju, tj. nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis* oraz towarzyszącą jej, mniej licznie, nawłóć późną *Solidago gigantea*. Do wkraczających na takie powierzchnie gatunków drzewiastych zaliczają się głównie wierzby iwy *Salix caprea*, brzozy brodawkowate *Betula pendula* i topole osiki *Populus tremula*, a na siedliskach wilgotnych i podmokłych także wierzby białe *Salix alba* oraz wierzby kruche *Salix fragilis*.

Fot. 7. Fragment nieużytków porośniętych masowo przez nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis* i nawłóć późną *Solidago gigantea*

Lokalnie zaznacza się także duży udział trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, ekspansywnej trawy rodzimej.

Fot. 8. Płat zbiorowiska z trzcinnikiem piaskowym *Calamagrostis epigejos*

W otoczeniu zbiorników wodnych wykształciły się płaty szuwaru trzcinowego. Trzcinie pospolitej *Phragmites australis* w tych zbiorowiskach lokalnie towarzyszy pałka szerokolistna *Typha latifolia* i inne gatunki wilgociolubne.

Fot. 9. Zbiorowiska szuwaru trzcinowego na brzegu zbiornika po południowej stronie ul. Kędzierzyńskiej

Zadrzewienia występują głównie w otoczeniu zbiorników wodnych oraz na powierzchniach położonych od nich w kierunku na wschód. Pomiędzy południowym stawem, a terenem zlikwidowanego szybu kopalni Rozbark występuje płat zadrzewienia budowanego w większości przez robinie akacjowe *Robinia pseudoacacia*.

Fot. 10. Fragment zadrzewienia z robinia akacjową *Robinia pseudoacacia* w środkowej części obszaru objętego MPZP

Obok robinii akacjowej na obszarze opracowania licznie reprezentowane są pospolite, wiatrosiewne drzewa liściaste, takie jak: wierzby iwy *Salix caprea*, topole osiki *Populus tremula*, brzozy brodawkowate *Betula pendula*. Na siedliskach wilgotnych i podmokłych większy udział mają wierzby białe *Salix alba* i wierzby kruche *Salix fragilis*. Do krzewów występujących w granicach opracowania krzewów zaliczają się głównie leszczyny pospolite *Corylus avellana* i dziki bez czarny *Sambucus nigra*.

Fot. 11. Fragment zadrzewień z leszczyna pospolitą *Corylus avellana* i robinia akacjową *Robinia pseudoacacia* w rejonie ul. Kędzierzyńskiej

Powierzchnie znacząco i stosunkowo niedawno przekształcone i/lub stale użytkowane przez człowieka, takie jak np. przydroża, miejsca objęte pracami budowlanymi (np. nasypy), biologicznie czynne nawierzchnie ciągów komunikacyjnych, parkingów, placów, nieużytkowane tereny wokół zabudowań, składowiska, wysypiska odpadów z ogrodów itp. pokrywają zbiorowiska ruderalne.

Dość znaczne powierzchnie w granicach obszaru opracowania zajmują ogrody działkowe. Na ich terenie wykształcają się specyficzne fitocenozy. Charakteryzuje je m.in. znaczny udział roślin użytkowych, w tym przede wszystkim taksonów obcego pochodzenia, oraz stała presja człowieka, wprowadzającego nowe gatunki i odmiany, a jednocześnie ograniczającego występowanie innych, niepożądanych gatunków, tzw. „chwastów”. Należy podkreślić, że mimo antropogenicznego charakteru ogrody działkowe odgrywają ważną rolę w zachowaniu i ochronie bioróżnorodności, zwłaszcza na terenach miejsko-przemysłowych. Wśród uprawianych roślin występują m.in. liczne gatunki nektarodajne czy rośliny wytwarzające owoce lub nasiona chętnie jądane przez ptaki, w tym przez przedstawicieli awifauny zimujących w mieście.

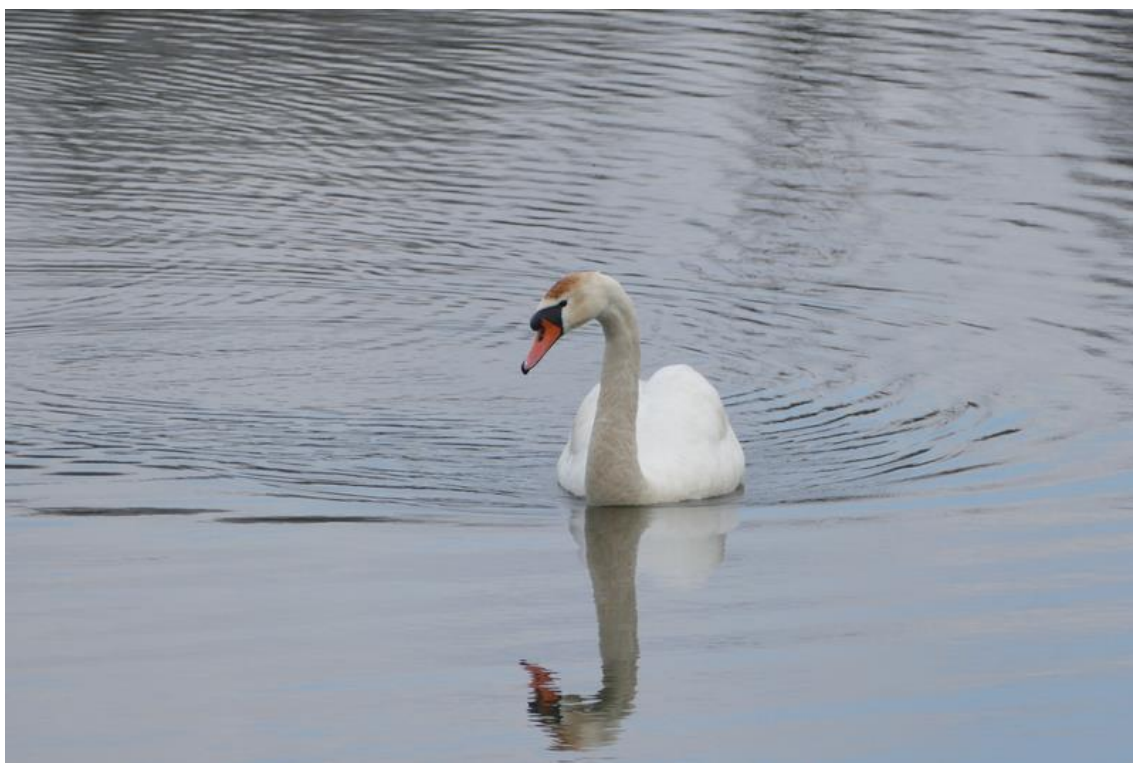
Na roślinność obszaru objętego projektem miejscowego planu składają się jeszcze zbiorowiska zaroślowe, okrajkowe, nawiązujące miejscami do fitocenoz murawowych i łąkowych oraz fitocenozy pól uprawnych.

Na florę terenu opracowania składają się przede wszystkim pospolite i częste rośliny naczyniowe oraz mszaki. Zarówno kwerenda materiałów archiwalnych np. [1.2.36], jak i wizje terenowe, nie wykazały na omawianym terenie stanowisk gatunków roślin lub grzybów chronionych i/lub zaliczanych do zagrożonych wyginięciem..

Fauna

Skład fauny na opisywanym terenie determinowany jest przez występujące tu siedliska. Są to przede wszystkim: zbiorniki wodne, tereny otwarte o charakterze nieużytków wraz z luźnymi zadrzewieniami oraz ogródki działkowe.

Szereg gatunków związanych jest ze środowiskiem wodnym i ich występowanie warunkowane jest obecnością stawów. Do zwierząt tych należą głównie ptaki wodne, takie jak: krzyżówka *Anas platyrhynchos*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, łyska *Fulica atra*, łabędź niemy *Cygnus olor*. Z występującymi na brzegach stawu szuwarami związane są drobne ptaki śpiewające: trzciniaki *Acrocephalus arundinaceus* i potrzosy *Emberiza schoeniclus*. Dzięki obecności wody występują tu też ważki, wśród których wymienić można husarza ciemnego *Anax parthenope*, lecicbę pospolitą *Orthetrum cancellatum*, pióronoga zwykłego *Platycnemis pennipes*, nimfę stawową *Enallagma cyathigerum* i tężnicę wytworną *Ischnura elegans*. W wodzie poluje również wąż – zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*. Ponadto wszelkie zbiorniki wodne stwarzają dobre warunki do rozrodu płazów (głównie żab). Otwarte przestrzenie nad stawami, nad którymi często gromadzą się owady, to dogodne żerowisko dla jerzyka *Apus apus*. Mogą z niego również korzystać nietopierze. Nieużytki z grupami drzew i niewielkimi zadrzewieniami zasiedlane są przez ptaki, głównie ptaki krukowate: sroki *Pica pica*, sójki *Garrulus glandarius*, wrony siwe *Corvus cornix* (te ostatnie zwłaszcza zimą). Spotykane są tu też bażanty *Phasianus colchicus* (gatunek obcy, wsiedlany jako zwierzyzna łowna), raniuszki *Aegithalos caudatus* i kukułki *Cuculus canorus*. Bytują tu także większe ssaki: sarny *Capreolus capreolus* i dziki *Sus scrofa*. Wśród fauny ssaków wskazać też należy drobne gryzonie (z uwagi na lepszą bazę pokarmową liczniejsze mogą być one w obrębie ogródków działkowych). Licznie występują tu także różne bezkręgowce: ślimaki (np. winniczek *Helix pomatia*), stawonogi (głównie owady). Kwitnące nawłocie mogą przyciągać owady zapylające: pszczoły, trzmiele, a także motyle. Z tych ostatnich notowano w terenie motyla – modraszka ikara *Polyommatus icarus*.

Fot. 12. Łabędź niemy *Cygnus olor* na zbiorniku wodnym w granicach opracowania

Fot. 13. Tężnica wytworna *Ischnura elegans* – tandem

Ogródki działkowe to przede wszystkim dogodne siedlisko dla licznych owadów, drobnych ptaków śpiewających (bogotka *Parus major*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, i niewielkich ssaków, w tym kretów *Talpa europaea*.

Ogólnie wśród fauny przedmiotowego terenu, podobnie jak i na innych obszarach, najliczniej reprezentowane są bezkręgowce, w tym przede wszystkim owady i pajęczaki, przy mniejszym udziale m.in. mięczaków, skorupiaków, pierścienic, nicieni, wijów. Najliczniejszą, a przy tym najbardziej zróżnicowaną grupę stanowią owady, należące do różnych grup systematycznych, takich jak np. motyle (syn. łuskoskrzydłe), prostoskrzydłe, chrząszcze (tęgopokrywe), muchówki, błonkówki (syn. błonkoskrzydłe), pluskwiaki i ważki.

5.1.8. Walory krajobrazowe i kulturowe

Teren objęty opracowaniem przylega do silnie zurbanizowanej centralnej części Bytomia, jest jednak w niewielkim stopniu zabudowany. Zabudowa o charakterze usługowym koncentruje się w części północno-zachodniej, w sąsiedztwie al. Jana Pawła II.

Większość obszaru zajmują nieużytki, w tym tereny poprzemysłowe, w części wschodniej wykorzystywane jako tereny produkcyjno-składowe oraz odłogi. W stanie obecnym w niewielkiej części obszar wykorzystywany jest również rolniczo. W granicach opisywanego terenu wyraźnie zaznacza się udział ogrodów działkowych, zwłaszcza widoczny jest on w jego części południowo-wschodniej. Istotny wpływ na lokalny krajobraz mają też dwa zbiorniki wodne, położone przy ul. Kędzierzyńskiej.

W opisywanym obszarze brak dóbr kultury współczesnej podlegających ochronie, natomiast w granicach jednostki 2 PU znajduje się stanowisko archeologiczne o nieokreślonym rodzaju, pochodzące z epoki kamienia/średniowiecza, pozostaje ono jednak praktycznie bez wpływu na krajobraz.

5.1.9. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

Teren położony w granicach projektu miejscowego planu zagospodarowania znajduje się poza obiektami objętymi ochroną prawną w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3].

Do obiektów chronionych usytuowanych w najbliższej odległości względem obszaru planu zaliczają się:

- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły”, położony w odległości ok. 2,0 km w kierunku na południowy wschód od granic terenu planu. -
- użytek ekologiczny „Kocie Górki”, zlokalizowany ok. 2,2 km na północny zachód od granic charakteryzowanego obszaru,

Najbliżej położonym obszarem chronionym w ramach sieci Natura 200 jest specjalny obszar ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003, usytuowany ok. 5,33 km w kierunku na północny zachód od granic terenu opracowania.

5.1.10. Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi [1.2.38]. Z uwagi na charakter zagospodarowania i sąsiedztwo wymiana gatunków odbywa się przede wszystkim przez jego północną i wschodnią granicę. Funkcjonalność migracji z terenami położonymi za zachodnią granicą obszaru planu ograniczona jest w chwili obecnej przez przebiegającą tu al. Jana Pawła II – drogę o znacznym natężeniu ruchu.

Warto również wspomnieć, iż niektóre liniowe struktury antropogeniczne, takie jak pobocza dróg także umożliwiają w pewnym stopniu rozprzestrzenianie się (migrację) gatunków. Dotyczy to jednak głównie pospolitych i wiatrosiewnych gatunków roślin, w tym gatunków zaliczanych do gatunków inwazyjnych we florze kraju.

Do powiązań przyrodniczych z obszarami otaczającymi zaliczają się zalegające w granicach terenu opracowania także złoża kopalin.

5.2. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”), ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz od stopnia przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi, środowiska gruntowego i biocenoz,
- zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące.

Przekształcenia powierzchni ziemi, środowiska gruntowego i biocenoz

Jednym z najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego są zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi oraz przeobrażeniu szaty roślinnej. W granicach opracowania roślinność rzeczywista diametralnie odbiega od potencjalnego stanu naturalnego.

Ze względu na zagospodarowanie teren objęty projektem planu został trwale odlesiony na potrzeby działalności rolniczej i przemysłowej. Trwale i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi mają miejsce przede wszystkim na obszarach zabudowanych oraz w rejonach infrastruktury komunikacyjnej, gdzie powierzchnie biologicznie czynne były niwelowane i zajmowane na rzecz zabudowań oraz powierzchni utwardzonych i szczelnych. Obszary nieużytkowane obecnie w większości skolonizowane są przez inwazyjne nawłocie: kanadyjską *Solidago canadensis* oraz późną *S. gigantea*. Lokalnie występują także fitocenozy z masowo występującym trzcinnikiem piaszkowym *Calagrostis epigejos*. Zadrzewienia mają charakter wtórny. Zaznacza się w nich duży udział robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*. Z kolei fitocenozy terenów podmokłych i nabrzeżnych zdominowane są przez trzinę pospolitą *Phragmites australis*.

Działalność wydobywcza w rejonie obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania doprowadziła do osiadania terenu i wytworzenia się w powstałej w ten sposób bezodpływowej niecce dwóch zbiorników wodnych oraz powierzchni podmokłych. Należy podkreślić, że akurat te elementy, pomimo antropogenicznego pochodzenia, stanowią cenne siedliska i wzbogacają lokalny system przyrodniczy.

Oddziaływaniem związanym z przyrostem powierzchni szczelnych było i jest również zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, co prowadzi do ograniczenia możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

Szata roślinna obszarów zurbanizowanych narażona jest na działanie takich stresorów jak: zanieczyszczenie powietrza, zmiana chemizmu podłoża oraz związany z nią wzrost ciśnienia osmotycznego roztworu wodnego występującego w podłożu (wywołany m.in. posypywaniem ciągów komunikacyjnych solą drogową), a także uszkodzenia mechaniczne roślin spowodowane przez rozjeżdżanie lub wydeptywanie. W związku z powyższym tereny biologicznie czynne są w znacznej części porastane przez gatunki synantropijne, tworzące często specyficzne układy fitosocjologiczne, znacząco odbiegające od tych, które obserwowane są w warunkach naturalnych.

W sposób szczególnie znaczący szata roślinna uległa przekształceniu na terenie ogrodów działkowych, gdzie naturalne procesy kształtowania się pokrywy roślinnej zostały silnie zaburzone przez człowieka, poprzez wprowadzanie celowo dobranych gatunków i odmian uprawnych i eliminację tzw. „chwastów”. Przemianom szaty roślinnej towarzyszyły zmiany w składzie pozostałych grup organizmów tworzących lokalną biotę. Dotyczy to również przedstawicieli królestwa grzybów, a zwłaszcza fauny, gdzie obecnie dominują pospolite i synantropijne gatunki zwierząt, przystosowane do funkcjonowania w warunkach miejskich.

Podsumowując, można stwierdzić, że w wyniku znacznych przeobrażeń środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz istniejącej nadal ciągłej presji ze strony człowieka, samoistny (bez pomocy człowieka) powrót lokalnego środowiska do stanu pierwotnego jest praktycznie niemożliwy.

Zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych

Przyczyną zmian chemizmu gruntów czy wód są zanieczyszczenia przenikające z powietrza atmosferycznego, a także dostające się do nich wraz opadami atmosferycznymi. Do niekorzystnych z przyrodniczego punktu widzenia procederów jest także bezprawne zaśmiecanie powierzchni zielonych. Grunty wzdłuż dróg na terenie opracowania są również narażone na zasolenie.

Na terenach rolnych problemem może być nadmierna chemizacja, związana głównie z nawożeniem oraz stosowaniem środków ochrony roślin.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi [1.2.22] środowisko glebowe w Bytomiu w znacznej części jest zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne i spaliny samochodowe, a główną przyczyną tego stanu są pyły, pary oraz gazy emitowane głównie przez zakłady przemysłowe, sektor energetyczny i transport. Na obszarze Bytomia stwierdza się zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi, wynikające zarówno z działalności przemysłowej, głównie górnictwa rud cynkowo-olowiowych i ich przetwórstwa, jak i budowy geologicznej podłoża.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Wraz z intensyfikacją zabudowy oraz nasileniem ruchu samochodowego bezpośrednio wiąże się problem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Warunki aerosanitarne na terenie są kształtowane zarówno przez czynniki wewnętrzne, istniejące w granicach opracowania, jak i zewnętrzne, mające źródło poza przedmiotowym obszarem. Ruch samochodowy na opisywanym terenie ma w chwili obecnej charakter lokalny. Ulica Kędzierzyńska umożliwia dojazd do zlokalizowanych w północno-wschodniej części obszaru opracowania terenów składowych, położonych w rejonie zlikwidowanego szybu KWK Rozbark, natomiast ulica Kamieńska zapewnia komunikację z terenami ogrodów działkowych.

Pozostałe ważniejsze drogi w tym rejonie to al. Jana Pawła II (DW 911) przebiegająca nieopodal za zachodnią granicą terenu objętego projektem planu oraz autostrada A1, położona ok. 0,8 km w kierunku północnym.

Aktualnie głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na przedmiotowym terenie są zanieczyszczenia nawiewane z terenów sąsiednich, w tym zanieczyszczenia komunikacyjne, których głównym źródłem jest ruch samochodowy odbywający się na al. Jana Pawła II oraz niska emisja związana z uzyskiwaniem energii cieplnej w domowych paleniskach, na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej za zachodnią granicą opisywanego terenu.

W pewnych okresach roku, zwłaszcza podczas niskiej wilgotności podłoża i panujących wysokich temperatur, uciążliwe może być także pylenie z dróg o nawierzchni nieutwardzonej, które występują na terenie opracowania.

Należy podkreślić, że warunki aerosanitarne charakteryzują się zmiennością w czasie i przestrzeni.

Emisja hałasu

Hałas należy do czynników, których bezpośredni wpływ jest ograniczony do czasu jego trwania. Pod tym względem środowisko wykazuje wysoką zdolność do regeneracji. Na terenie objętym projektem MPZP do głównych źródeł hałasu należy przede wszystkim główny ciąg komunikacyjny przebiegający w niedalekiej odległości od jego zachodniej granicy, a mianowicie al. Jana Pawła II (odcinek DW 911). Pozostałe ciągi komunikacyjne na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie mają charakter dróg lokalnych.

Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje wprowadzenia nowych terenów chronionych akustycznie. Utrzymuje natomiast istniejące tereny ogrodów działkowych, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*: tereny oznaczone symbolami 1 ZD i 2 ZD, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Ochronie tej sprzyjać będzie wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni izolacyjnej, ograniczającej oddziaływanie akustyczne al. Jana Pawła II na tereny 1 ZD.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe, tj. urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- 1) stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- 2) urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń wymienione wyżej rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

W chwili obecnej przez teren objęty projektem planu przebiega napowietrzna linia przesyłowa energii elektrycznej wysokiego napięcia 100kV.

Źródłem promieniowania niejonizującego są również anteny i stacje bazowe telefonii komórkowej. W granicach opracowania brak takich obiektów, natomiast najbliższa stacja bazowa znajduje się przy ul. Kruszcowej 14, ok. 0,47 km w kierunku zachodnim od granicy przedmiotowego terenu [1.2.45]

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Teren opracowania obecnie tylko na fragmentach objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Poprzez „brak realizacji ustaleń projektowanego MPZP” rozumie się sytuację pozostawienia przedmiotowego obszaru w większej części w nieuporządkowanym stanie planistycznym. Dalsze zagospodarowanie tego terenu odbywać się może w sposób chaotyczny, w oderwaniu od uwarunkowań środowiskowych i bez stosowania zasad ochrony oraz kształtowania ładu przestrzennego, a także ochrony środowiska.

Przyrost nowych terenów zabudowanych przyczynić się może do pogorszenia warunków aerosanitarnych i topoklimatycznych. Poszerzanie obszarów zabudowanych może być związane z lokalnym wzrostem emisji hałasu. Warunki aerosanitarnie, w tym jakość powietrza atmosferycznego, przedmiotowego terenu odznaczają się zmiennością w czasie i przestrzeni. Aktualnie możliwe jest ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności człowieka poprzez realizację zapisów ocenianego dokumentu planistycznego. Poprawa stanu powietrza odbywać się może między innymi poprzez unowocześnienie szlaków komunikacyjnych czy też odpowiednie składowanie i utylizację odpadów. Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza także zapisy dotyczące ochrony środowiska wodno-glebowego, ochrony przed hałasem oraz promieniowaniem niejonizującym.

Warto podkreślić, że zgodnie z zapisami projektu planu z zabudowy wyłącza się tereny o podwyższonych (lokalnie) walorach przyrodniczych, tj. zbiorniki wodne wraz z ich otoczeniem biologicznym, tereny zieleni nieurządzonej wraz z istniejącymi w ich obrębie obszarami podmokłymi oraz tereny ogrodów działkowych.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

6.1. Formy ochrony prawnej

6.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *ustawie o lasach* [1.2.6]. Na obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania, jak również w jego bliskim sąsiedztwie nie występują lasy ochronne.

6.1.2. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych* [1.2.7].

W granicach obszaru planu nie występują grunty leśne. Zlokalizowane są tutaj natomiast powierzchnie rolne, z których jednak zdecydowana większość jest od dawna nieużytkowana. Obecnie mają one postać odłogów porośniętych w większości północnoamerykańskimi, inwazyjnymi nawłociami, trzcinnikiem piaskowym *Calamagrostis epigejos*, a lokalnie też drzewami i krzewami. W czasie sporządzania niniejszej prognozy uprawa rolna (plantacja kukurydzy) prowadzona była jedynie na jednej powierzchni, położonej w północnej części terenu objętego planem, w rejonie granicy miasta z Piekarami Śląskimi.

Zgodnie z *ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych* przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast nie wymaga przeprowadzenia procedury odrolnienia.

6.1.3. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo wodne* [1.2.8]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego znajduje się poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych. W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych i powierzchniowych. W związku z tym należy przyjąć, że realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia się ich stanu.

6.1.4. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego

Obszar objęty projektem miejscowego planu znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych: JCWP Szarlejka, o kodzie PLRW20007212669 (część północno-zachodnia terenu opracowania) oraz JCWP Brynica od Zbiornika Kozłowa Góra do ujścia, o kodzie PLRW2000921269 (część południowo-wschodnia omawianego obszaru).

JCWP Szarlejka (PLRW20007212669) ma status silnie zmienionej części wód. Powyższa JCWP jest monitorowana, jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, zagrożona. Ze względu na brak możliwości technicznych termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na rok 2027.

JCWP Brynica od Zbiornika Kozłowa Góra do ujścia (PLRW2000921269) również ma status silnie zmienionej części wód, jest monitorowana, jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, uznano za zagrożoną. Ze względu na brak możliwości technicznych i dysproporcjonalne koszty termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na rok 2027.

Oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód powierzchniowych i podziemnych. Wprowadza zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych. Ustala ponadto:

- 1) W nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki,
- 2) nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu,
- 3) nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu,
- 4) nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych.

W związku z powyższym można uznać, iż realizacja zamierzeń planu przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wymienionych wyżej jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.5. Złoża kopalin

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* [1.2.9].

Warunki górnicze

Obszar objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu siedmiu udokumentowanych złóż węgla kamiennego, a mianowicie: Bytom II, Bytom II-1, Centrum, Centrum I, Julian, Piekary i Rozbark.

Ponadto teren opracowania położony jest w granicach obszaru górniczego „Piekary Śląskie II” oraz terenu górniczego „Piekary Śląskie III”.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wskazano zarówno granice złóż węgla kamiennego, jak i obszaru oraz terenu górniczego. Zgodnie z zapisami planu dopuszcza się na jego obszarze przedsięwzięcia polegające na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin oraz ich podziemnym wydobyciu.

6.1.6. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.10]. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla poszczególnych obszarów zostały przedstawione w poniższej tabeli (tab. 1).

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. 2014 poz.112)

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN}^* przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N^{**} przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	64	59	50	40
	b) Teren zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży				
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	68	59	55	45
	b) Tereny mieszkaniowo-usługowe				
	c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe				

W ramach ustaleń projektu miejscowego planu wprowadza się jednostki urbanistycznych, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem będą podlegały ochronie akustycznej. Zgodnie z zapisami wymienionego wyżej dokumentu w zakresie ochrony przed hałasem wprowadza się następujące zapisy:

1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*: tereny oznaczone symbolami 1 ZD i 2 ZD, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,

2) ustala się nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*.

Ponadto ochronie akustycznej terenów działkowych (ZD) służy utrzymanie terenu zieleni izolacyjnej (1 ZI), przylegającego do ul. Jana Pawła II, będącej odcinkiem drogi wojewódzkiej nr 911 o znacznym natężeniu ruchu.

6.1.7. Walory krajobrazowe i kulturowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy *Ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3], natomiast obiekty zabytkowe chronione są zgodnie z *Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* [1.2.12].

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony.

Przedmiotowy teren charakteryzuje się umiarkowanymi walorami krajobrazowym. W jego granicach przeważają obszary niezabudowane, nieużytki przemysłowe i odłogi. Charakterystycznym elementem lokalnego krajobrazu są zbiorniki wodne oraz dwa kompleksy ogrodów działkowych. Ustalenia projektu zakładają kreowanie krajobrazu zurbanizowanego, poprzez rozwój terenów zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej na części obszaru, znaczne jego fragmenty, w tym ogrody działkowe, zbiorniki wodne i powierzchnie zieleni nieurządzonej pozostawiając w dotychczasowym zagospodarowaniu.

W obszarze planu zlokalizowany jest stanowisko archeologiczne. Projekt planu wskazuje jego lokalizację. Obiekt ten chroniony jest na zasadzie przepisów odrębnych.

6.1.8. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1.2.2] oraz *ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3].

Zgodnie z *Prawem ochrony środowiska* ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl *Ustawy o ochronie przyrody* ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ściśłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwytania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;
- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wyduszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 15) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W *ustawie o ochronie przyrody* nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nie szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

W obszarze planu, z uwagi na charakter zagospodarowania, generalnie nie ma sprzyjających warunków do występowania chronionych gatunków roślin i grzybów. Objęta ochroną jest natomiast zdecydowana większość występujących tu ptaków, a ponadto niektóre pospolite gatunki ssaków, w tym jeż, kret czy wiewiórka. W obszarze planu występują także potencjalne siedliska dla pospolitych gatunków gadów, takich jak np. jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* czy zaskroniec *Natrix natrix*. Zbiorniki

wodne i tereny podmokłe stanowią biotopy sprzyjające występowaniu i rozrodowi płazów. Siedliska te, zgodnie z zapisami projektu planu, pozostają w dotychczasowym zagospodarowaniu..

Zarówno kwerenda danych archiwalnych, jak i wizja terenowa nie wykazały na terenie opracowania stanowisk szczególnie cennych, chronionych i/lub zagrożonych wyginieciem grzybów, roślin, siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych.

Wprowadzenie, zgodnie z zapisami projektu miejscowego planu, zabudowy, lokalnie wiązać się będzie z wycinką zadrzewień. Doprowadzi to do zmniejszenia arealu siedlisk niektórych gatunków chronionych, takich jak np. ptaki. Należy jednak podkreślić, że w poza terenami przewidzianymi pod zabudowę, zarówno w obszarze planu, jak i poza jego granicami, istnieją zasoby biotopów, z których może skorzystać fauna wyparta z terenów zagospodarowywanych. Dotyczy to zwłaszcza zwierząt o największej mobilności, takich jak ptaki czy większość ssaków.

Podsumowując, ogólnie można założyć, że realizacja ustaleń przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie oddziaływać istotnie negatywnie na zasoby fauny, mykobioty i szaty roślinnej, w tym gatunków chronionych.

W zakresie środowiska przyrodniczego, także w zakresie ochrony lokalnej bioróżnorodności, oceniany projekt planu wprowadza dla wyznaczonych terenów minimalny procent terenów biologicznie czynnych określony indywidualnie w zależności od charakteru wprowadzanej zabudowy w przedziale od 10 do 70%.

Teren opracowania znajduje się poza istotnymi korytarzami migracji zwierząt, w tym awifauny, nietoperzy i zwierząt lądowych. Mają tu jednak miejsce lokalne migracje. Korzystne dla ich dalszego funkcjonowania są ustalenia projektu planu, które nie zakładają zmiany stanu istniejącego w zakresie obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej oraz wprowadzają zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujących energię wiatru.

6.1.9. Obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody

W granicach obszaru objętego projektem miejscowego planu, jak również w jego bezpośrednim sąsiedztwie, nie ustanowiono obiektów chronionych w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Obiekty chronione, położone najbliżej terenu opracowania wskazano w rozdziale 5.1.9. niniejszej prognozy.

Biorąc pod uwagę skalę i charakter zagospodarowania terenu, zgodnie z przedłożonym projektem MPZP oraz odległość od obszarów chronionych, należy przyjąć, że realizacja zapisów powyższego dokumentu nie będzie miała negatywnego wpływu na zlokalizowane w rejonie obszary chronione.

6.1.10. Obszary cenne przyrodniczo, a nieobjęte ochroną

Teren opracowania uległ znaczącym przekształceniom antropogenicznym, które przejawiają się m.in. znacznym udziałem obszarów nieużytków skolonizowanych przez inwazyjne gatunki nawłoci północnoamerykańskich oraz istnieniem zabudowy usługowej, technicznej i infrastruktury komunikacyjnej. Generalnie obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania nie wyróżnia się podwyższonymi walorami przyrodniczymi. Elementami cennymi w skali lokalnej są położone tu zbiorniki wodne, tereny podmokłe oraz ogrody działkowe. Zgodnie z zapisami projektu MPZP tereny te utrzymuje się w dotychczasowym użytkowaniu

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu.

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”(do 2030 r.)
4. Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
5. Polityka ekologiczna państwa 2030, PEP2030 (Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2019)

oraz w dokumentach międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w wyżej wymienionych dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tychże dokumentach przedstawiono poniżej.

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,

- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizacje na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migracje fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekorolnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP2030) integruje zakres tematyczny dokumentów:

- Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” BEiŚ) w części środowiskowej,
- Strategicznego planu adaptacji dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA2020),
- Polityki klimatycznej Polski. Strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 (uchylona uchwałą Rady Ministrów w dniu 1 września 2015 r.),

których okres obowiązywania został zaplanowany do końca 2020 r.

Zakres tematyczny PEP został uzupełniony o środowiskowe cele i priorytety Rządu RP oraz rozwija część środowiskową Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

W rezultacie PEP obejmuje następującą tematykę:

- bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- klimat akustyczny,
- najlepsze dostępne techniki BAT,
- odpady,
- pola elektromagnetyczne,
- powierzchnia ziemi,
- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,

- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Polityka ekologiczna państwa opiera się na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, który jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. To właśnie człowiek jest nadrzędną wartością w Polityce ekologicznej Państwa 2030 poprzez koncentrację tematyczną na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków. Rolą polityki ekologicznej jest więc zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Kluczowa dla osiągnięcia celów polityki ekologicznej jest dodatkowo dbałość o kulturę współżycia ze środowiskiem na szczeblu samorządowym, zwłaszcza poprzez racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem oraz przyrodę przed nadmierną presją.

Wymienione powyżej cele generalnie znalazły odzwierciedlenie w przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA 2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów, dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu, należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane oraz z sektorami obejmującymi budownictwo, infrastrukturę i inne.

Na obszarze planu nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych.

Do głównych zagrożeń Bytomia, a więc i przedmiotowego terenu, w kontekście zmian klimatu należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła, silne ulewy powodujące podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody w miastach. Zasadniczo realizacja ocenianego planu może się przyczynić do intensyfikacji miejskiej wyspy ciepła, jednakże z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię, którą planuje się przeznaczyć pod zabudowę i skalę przewidzianych ustaleń w stosunku do powierzchni całego, miejscami wysoko zurbanizowanego miasta Bytom, wpływ ten będzie miał mało znaczący charakter w porównaniu ze zjawiskami już występującymi.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3, 1.4 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (kierunek 1.3),
- dostawa ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej zdalaczynnej (kierunek 1.3 i 4.2),
- dopuszczenie indywidualnych urządzeń prądotwórczych i systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących energię wiatru (kierunek 1.3),
- ustalenie dla terenów zabudowy minimalnego wskaźnika procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego od 10% do 70% (kierunek 1.4 i 4.2),
- wyznaczenie i zachowanie terenów zieleni izolacyjnej, zieleni nieurządzonej, zieleni ogrodów działkowych oraz zbiorników wodnych (kierunek 1.4 i 4.2),
- realizacja zabudowy poza obszarami zagrożonymi występowaniem powodzi i osuwisk (kierunek 1.5),
- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki (kierunek 4.2),
- odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych do kanalizacji miejskiej (kierunek 4.2),
- dopuszczenie, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (kierunek 4.2),
- dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (kierunek 4.2),
- sukcesywna budowa rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej.

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu.

9. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*

Uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwała antysmogowa) wprowadza zakazy i ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych. Celem tych zakazów i ograniczeń jest zapobieżenie negatywnemu wpływowi na zdrowie ludzi i środowisko w granicach administracyjnych województwa śląskiego. Uchwała określa, jakie wymagania muszą spełniać instalacje, w których spalane są paliwa stałe oraz wymienia paliwa, których stosowanie jest zakazane.

W omawianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniono wymogi ochrony powietrza, ograniczające negatywny wpływ na zdrowie ludzi i środowisko.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych wymogów należy w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustalenie dostaw ciepła z miejskiej sieci zdalaczynnej, z dopuszczeniem stosowania indywidualnych urządzeń prądotwórczych i systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii, za wyjątkiem energii wiatru (poza mikroinstalacjami w rozumieniu *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii*). Wprowadza się także zakaz lokalizacji instalacji fotowoltaicznych, w tym ich urządzeń, ustanawiając wyjątek dla instalacji fotowoltaicznych, w tym ich urządzeń, służących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb zabudowy zlokalizowanej na tej samej działce budowlanej.

Projekt planu dopuszcza też zaopatrzenie w gaz do celów grzewczych z indywidualnych zbiorników gazu, choć tam gdzie to możliwe ustala się zaopatrzenie w gaz w oparciu o istniejącą i rozbudowywaną sieć gazowniczą. Wymiana i eksploatacja urządzeń grzewczych na te, zasilane gazem jest jednym ze sposobów realizacji wymogów *uchwały antysmogowej*.

W związku z powyższym należy uznać, że projekt planu nie stoi w sprzeczności z zakazami i ograniczeniami zawartymi w *Uchwale Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*, a realizacja jego zapisów przyczynia się do ich wdrożenia.

10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Z uwagi na jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z realizacją zamierzeń planistycznych oraz odległości od obiektów chronionych położonych poza granicami terenu opracowania, w tym obszarów Natura 2000, można stwierdzić, że realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie negatywnie oddziaływać na obiekty chronione.

10.1. Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane

Oceniany projekt planu wprowadza w pewnej części takie przeznaczenia terenów, które w części odpowiadają obecnemu zagospodarowaniu. Jego ustalenia zakładają także wprowadzenie zabudowy o charakterze zabudowy usługowej, produkcyjno-usługowej i rozwój infrastruktury drogowej na tereny tereny zieleni, stanowiącej w większości obszary nieużytków poprzemysłowych.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zagospodarowania. Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko, związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonany, nieodwracalny przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zabudowanych realizacja ustaleń projektu MPZP będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących. Wprowadzanie zabudowy związane będzie z kolei z kreowaniem zagospodarowania i krajobrazu o charakterze miejskim kosztem terenów zieleni nieurządzonej. Zmiany te w pewnym stopniu łagodzić będzie wyznaczenie terenów zieleni towarzyszącej zabudowie. Należy także podkreślić, że zmiany te będą zapewne odbywać się stopniowo.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwałe na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza, których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Wprowadzanie pozaprzemysłowych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Realizacja ustaleń planu będzie lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną siedliska faunistyczne, ograniczona zostanie ich powierzchnia, a potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie z nich wyparta na tereny sąsiednie.

Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja nowych obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Ciągi komunikacyjne aktualnie istniejące w obszarze opracowania i przebiegające wzdłuż jego granic oddziałują także na tereny przyległe, a projektowany rozwój zabudowy skutkował będzie zwiększeniem natężenia ruchu. Należy jednak podkreślić, że przedstawiony do oceny projekt planu wprowadza szereg zapisów chroniących środowisko.

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją zapisów planu będą w mniejszym lub większym stopniu kumulowały się w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania powierzchni biologicznie czynnych. Nie przewiduje się jednak, aby potencjalna kumulacja miała znacząco negatywny wpływ na stan środowiska.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Tab. 2. Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej (drzew i krzewów) 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych - wzrost ilości wytwarzanych odpadów - wzrost emisji hałasu bytowego - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie
pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych
wtórne	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy
skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> - krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy - emisja hałasu komunikacyjnego - lokalna fragmentacja siedlisk - lokalna zmiana uwarunkowań topoklimatycznych
stałe	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany ukształtowania powierzchni terenu - zmiana lokalnych warunków krajobrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalne zmiany mikroklimatu - zmiany morfologii terenu związane z powstaniem nowych obiektów budowlanych - zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych
chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

11. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało przekształcone w tak znaczącym stopniu, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki synantropijne, przystosowane (przywykle) do warunków antropopresji, a występujące tu obecnie siedliska mają w zdecydowanej większości wyraźnie charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren nie prezentuje wyróżniających się wartości przyrodniczych.

Zgodnie z zapisami ocenianego dokumentu w obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami:

- dróg publicznych,
- infrastruktury technicznej,
- inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- podziemnego wydobycia kopalin,
- poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin.

Dopuszcza się także realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na terenach oznaczonych symbolami: 2U, 1PU, 2PU.

Jednocześnie ustala się, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

Zgodnie z zapisami projektu planu wprowadza się także zakaz chowu i hodowli zwierząt gospodarskich.

W związku z powyższymi zapisami projektu planu na przedmiotowym terenie nie wyklucza się realizacji niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których, w zależności od charakteru inwestycji, obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być wymagany przez właściwy organ. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto, zgodnie z zapisami projektu dokumentu, wprowadza się również zakaz realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zlokalizowany jest w odległości ponad 50 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją ocenianego projektu miejscowego planu zagospodarowania będą generalnie związane z lokalną niwelacją terenu, przekształceniem szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami w planie oraz zapisami obowiązującego ustawodawstwa będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja projektowanych ustaleń nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13. Obszary problemowe

Na podstawie analizy ustaleń zawartych w przedstawionym do ocenie projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz uwarunkowań środowiskowych istniejących w granicach objętego dokumentem terenu, nie wyznaczono obszarów problemowych.

14. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjętego uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienionego uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. i uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.*

Zapisy planu są również generalnie zgodne z zapisami zawartymi w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019.*

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W projekcie MPZP w zakresie ochrony powietrza ustala się:

- 1) nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*,
- 2) zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

W zakresie ochrony wód w ocenianym projekcie ustala się:

- 1) nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki,
- 2) nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu,
- 3) nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu,
- 4) zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi ustala się:

- 1) nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem,
- 2) nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych,
- 3) zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

W zakresie postępowania z odpadami ustala się:

- 1) nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych;
- 2) zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów, z zastrzeżeniem pkt 3;
- 3) dopuszczenie dla działalności prowadzonych na terenach objętych planem, magazynowania odpadów powstałych w wyniku tej działalności, wyłącznie w budynkach lub zadaszonych wiatach.

W zakresie ochrony przed nadmiernym hałasem:

W ramach ustaleń projektu miejscowego planu wprowadza się jednostki urbanistycznych, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem będą podlegały ochronie akustycznej. Zgodnie z zapisami wymienionego wyżej dokumentu w zakresie ochrony przed hałasem wprowadza się następujące zapisy:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska: tereny oznaczone symbolami 1ZD i 2ZD, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 2) ustala się nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*.

Ochronie przed zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego oraz przed hałasem służy także wyznaczenie terenów zieleni izolacyjnej (ZI), przez którą, zgodnie z zapisami projektu planu, należy rozumieć odporną na zanieczyszczenia roślinność o przeważającym składzie gatunków drzew i krzewów, których dojrzałe formy osiągają wysokość nie mniejszą niż 2,0 m, ukształtowaną w taki sposób, aby spełniać funkcje całorocznej przesłony wizualnej oraz bariery przed zanieczyszczeniami i hałasem.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, przy czym dla wszystkich terenów

w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ponadto w przedstawionym do oceny projekcie dokumentu określono, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

15. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie

Względem istniejącego zagospodarowania projekt MPZP utrzymuje tereny ogrodów działkowych, wód stojących oraz zieleni nieurządzonej, obejmującej m.in. obszary podmokłe. Powyższe tereny zaliczyć można do najcenniejszych elementów lokalnego środowiska przyrodniczego. Przedstawiony do oceny dokument przewiduje również rozwój zabudowy usługowej, produkcyjnej oraz infrastruktury drogowej na terenach przemysłowych, obejmujących także zlikwidowaną kolej przemysłową. Obszary te z kolei cechują się umiarkowanymi wartościami przyrodniczymi.

Teren planu charakteryzuje się także dogodnym położeniem komunikacyjnym. W związku z powyższym należy stwierdzić, że określona w projekcie MPZP lokalizacja planowanej zabudowy jest optymalna i trudno wskazać racjonalny wariant alternatywny.

Zgodnie z zapisami projektu miejscowego planu zagospodarowania wprowadza się szereg zapisów mających na celu ochronę środowiska oraz wprowadzenie ładu przestrzennego.

Biorąc pod uwagę powyższe, możliwości wskazania rozwiązań alternatywnych są ograniczone.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) obszaru położonego w rejonie ulicy Kędzierzyńskiej. Przedmiotowy plan sporządzony został w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXI/275/19 z dnia 25 listopada 2019 r.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 283).

Teren położony w granicach przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego usytuowany jest w południowo-wschodniej części Bytomia, miasta na prawach powiatu, zlokalizowanego w centralnej części Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Obszar opracowania usytuowany jest w obrębie dzielnicy Rozbark, przy wschodniej granicy Bytomia z Piekarami Śląskimi.

Granice obszaru opracowania wyznaczają:

- od północy – granica miasta Bytomia z Piekarami Śląskimi,
- od wschodu – nasyp nieczynnej kolei przemysłowej oraz ul. Kamieńska,
- od południa – południowa granica rodzinnych ogrodów działkowych,
- od zachodu – tereny bezpośrednio przylegające do al. Jana Pawła II.

W niedalekiej odległości za zachodnią granicą terenu planu przebiega droga wojewódzka nr 911, na tym odcinku nosząca nazwę al. Jana Pawła II. Za tą arterią położone są głównie tereny ogrodów działkowych, a za nimi zwarta zabudowa miejskiej. Od południa, wschodu i północy obszar opracowania sąsiaduje natomiast w większości z terenami otwartymi: nieużytkami przemysłowymi, odłogami i uprawami rolnymi. Nieopodal za północną granicą obszaru opracowania przebiega odcinek kolei przemysłowej, a w odległości ok. 0,8 km biegnie autostrada A1.

Dla południowej i południowo-zachodniej części terenu opracowania nie uchwalono dotychczas miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, natomiast obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto jego fragmenty:

- część północno-zachodnią (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego na północ od ul. Powstańców Śląskich, obejmującego obszar w rejonie ulicy Dworskiej i al. Jana Pawła II, zwany planem „Dworska-Wschód”, przyjęty Uchwałą nr XLV /628/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 kwietnia 2009 r.),

- część północno-wschodnią (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Kędzierzyńskiej, przyjęty Uchwałą nr XLV /629/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 kwietnia 2009 r.)

- niewielki fragment przy granicy zachodniej (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu obszaru Rozbarku, przyjęty Uchwałą nr LIV /786/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 listopada 2009 r.).

W przedstawionym do oceny projekcie MPZP. wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- U** – teren zabudowy usługowej,
- PU** – teren zabudowy produkcyjno-usługowej
- KSP/ZP** – teren parkingów i zieleni urządzonej,
- ZD** – teren rodzinnych ogrodów działkowych,
- ZI** – teren zieleni izolacyjnej,
- ZN** – teren zieleni nieurządzonej,
- WS** – teren wód powierzchniowych stojących
- KDL** – teren drogi publicznej klasy lokalnej,
- KDD** – teren drogi publicznej klasy dojazdowej,
- KDX** – teren publicznego ciągu pieszko-jezdnego

W stosunku do istniejącego zagospodarowania oceniany projekt planu w większości utrzymuje lub porządkuje przeznaczenie terenów. Zmiany dotyczą przede wszystkim uporządkowania układu komunikacyjnego (najczęściej w oparciu o istniejący system dróg gruntowych), doprecyzowania ustaleń dotyczących terenów wód stojących, dotychczas wydzielonych jako tereny zieleni oraz wprowadzenia terenów zabudowy na terenach dotychczas niezagospodarowanych. Ponadto zachowano dotychczasowe przeznaczenie terenów usługowych i produkcyjno-usługowych w części północnej obszaru opracowania, utrzymuje się również istniejące tereny ogrodów działkowych i tereny zieleni nieurządzonej znajdujące się w centralnej części obszaru opracowania.

Układ komunikacyjny opisywanego terenu zaprojektowany został w oparciu o istniejące ciągi komunikacyjne: istniejącą ulicę Kędzierzyńską i ulicę Kamieńską oraz ślady funkcjonujących obecnie dróg gruntowych, a także ślad zlikwidowanej linii kolejowej w południowej części opracowania. W sąsiedztwie ogrodów działkowych wyznaczono tereny pod parkingi i zieleni urządzonej. Kosztem drogi, przewidzianej w obowiązującym planie poszerzono teren zabudowy w obrębie jednostki 1 U, a tereny dotychczas przeznaczone na drogę zostały przeniesione w kierunku wschodnim, na tereny o dotychczasowym przeznaczeniu zieleni nieurządzonej.

Istniejące tereny zieleni zgodnie z przedłożonym projektem planu zostaną w znacznej mierze zachowane. Nie przewiduje się zmian zagospodarowania w obrębie istniejących ogrodów działkowych. W projekcie planu wyznaczono tereny zbiorników wodnych (wody stojące: 1-2 WS), które dotychczas wyznaczone były jako tereny zieleni nieurządzonej. Płat zieleni nieurządzonej w centralnej części terenu opracowania zostanie zachowany w istniejącym zagospodarowaniu (1 ZN). Zachowany zostaje również płat zieleni izolacyjnej (1 ZI) od strony al. Jana Pawła II. Ponadto na terenach obecnie stanowiących zieleni nieurządzonej wyznaczono tereny o przeznaczeniu zabudowy usługowej (3-4 U).

Generalnie obszar objęty projektem planu prezentuje umiarkowaną wartość przyrodniczą, najbardziej wartościowe pod tym względem są tereny zbiorników wodnych, które zostają zachowane w istniejącym zagospodarowaniu. Poza tym w granicach obszaru występują głównie nieużytki porolne i tereny przemysłowe oraz tereny już zagospodarowane na zabudowę usługową i produkcyjno-składową. Brak tu również zabudowy mieszkaniowej. Zieleń wysoką kolidującą z terenami przeznaczonymi pod zabudowę i tereny dróg stanowią raczej ubogie zadrzewienia robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* i luźne zadrzewienia topoli osiki *Populus tremula*.

Poprzez ul. Kędzierzyńską teren opracowania posiada połączenie z al. Jana Pawła II, łączącą się

z przebiegającą w pobliżu autostradą A1, a w dalszym biegu w kierunku północnym stanowiącą zachodnią obwodnicę miasta Piekary Śląskie. Z tego względu teren wydaje się dogodny dla lokalizacji nowych inwestycji o charakterze usługowym i produkcyjno-usługowym.

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

- w zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi,
- w zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas przygotowywania niniejszej prognozy nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby określenie wpływu przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

Oceniany projekt planu ustala po części takie przeznaczenia terenów, które odpowiadają istniejącemu zagospodarowaniu (tereny ogrodów działkowych, zieleni nieurządzonej, zbiorników wodnych, istniejących ciągów komunikacyjnych, zabudowy usługowej). Przewiduje się także zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania poprzez rozwój zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej kosztem zieleni nieurządzonej. Na skutek wprowadzanych przeznaczeń będą więc zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym zieleni wysoka. Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również na przedmiotowym terenie podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach. W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Z uwagi na ujęte w MPZP zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

W chwili obecnej obszar opracowania jest tylko częściowo zagospodarowany i w małym stopniu zabudowany. Jego znaczną powierzchnię zajmują tereny biologicznie czynne. Składają się na nie głównie obszary zieleni nieurządzonej, porastające nieużytkowane tereny rolne i przemysłowe, ogrody działkowe i dwa zbiorniki wodne wraz z otuliną. Biologicznie czynne, choć użytkowane, są także np. nawierzchnie gruntowych ciągów komunikacyjnych i ich pobocza. Aktualnie zabudowa o charakterze usługowym występuje na niewielkim fragmencie północno-zachodnim. W rejonie zbiorników wodnych położona jest także zabudowa techniczna (pompownia).

Zadrzewienia zajmują niewielkie powierzchnie. Są obecne głównie w otoczeniu zbiorników wodnych, większe skupiska tworzą w rejonie wschodniego odcinka ul. Kędzierzyńskiej oraz na zachód od terenu zlikwidowanego szybu KWK Rozbark.

Obszar opracowania od zachodu, poprzez al. Jana Pawła II, sąsiaduje głównie z ogrodami działkowymi, za którymi położone są z kolei tereny zwartej zabudowy miejskiej. Z pozostałych stron

obszar projektu planu otoczony jest natomiast przez otwarte obszary nieużytków przemysłowych i porolnych oraz uprawy rolne. Nieopodal za północną granicą terenu objętego projektem MPZP biegnie linia kolei przemysłowej, a w odległości ok. 0,8 km, również w kierunku na północ, przebiega autostrada A1.

Omawiany teren położony jest w obrębie Wyżyny Katowickiej, zlokalizowanej w środkowej części Wyżyny Śląskiej, w obszarze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Wyżyna Katowicka zbudowana jest z węglonośnych skał karbońskich, na których zalegają dolomity i wapienie środkowego triasu. Intensywne wydobywanie węgla kamiennego i rozwój innych działów przemysłu ciężkiego w obrębie tego regionu doprowadziły do znaczącego przekształcenia pierwotnej rzeźby terenu. Jej charakter został zmieniony także między innymi na skutek niwelacji terenu pod obiekty kubaturowe, place oraz ciągi komunikacyjne, a także podczas tworzenia nasypów. Przejawem morfogenetycznej działalności człowieka w granicach opracowania jest także obecność dwóch zapadliskowych zbiorników wodnych oraz wyrobisk.

Teren opracowania jest zlokalizowany jest poza Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych. Najbliżej położony jest GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”, oddalony o ok. 1,2 km na północ od granic obszaru objętego projektem miejscowego planu.

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania pozostaje w zasięgu JCWPd nr 111 (kod PLGW2000111), w obrębie regionu wodnego Małej Wisły. Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły JCWPd nr 111 jest monitorowana, a jej stan ilościowy i chemiczny jest słaby. Możliwość osiągnięcia celów środowiskowych w przypadku JCWPd nr 111 uznana została za zagrożoną.

Przez obszar opracowania nie przepływają żadne cieki. Znajdują się tu jednak dwa zbiorniki wodne, usytuowane po północnej i południowej stronie ul. Kędzierzyńskiej (1-2 WS). Ponadto w południowej części jednostki 1 ZN występują tereny okresowo podmokłe, w przeszłości funkcjonował tu także bardzo niewielki zbiornik wodny, obecnie wyschnięty.

Pierwotna pokrywa glebowa obszaru objętego projektem miejscowego planu została w znacznej mierze przekształcona w wyniku działalności człowieka, m.in. poprzez zdarcie wierzchniej warstwy, zasypanie, przekopanie czy pokrycie materiałem obcym. Doszło tym samym do mechanicznego przekształcenia profilów glebowych, częściowego lub całkowitego zatarcia poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub z materiałem obcym, przy jednoczesnej zmianie stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych. Na terenie opracowania występują ponadto utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleb przykrytych). Powierzchnie przykrywające występują głównie w postaci asfaltu i litego betonu. Trwające zagospodarowanie terenu uniemożliwia lub opóźnia ponowne odtworzenie pokrywy glebowej. Na obszarach użytkowanych rolniczo, przede wszystkim w obrębie pól ornych, na skutek stosowania zabiegów agrotechnicznych, wykształcają się gleby kulturoziemne o pogłębionym poziomie próchnicznym i ulepszonej dla produkcji roślinnej strukturze. Podobne zmiany zachodzą także nierzadko na terenie działkowych. Związane z nimi, regularnie powtarzane zabiegi skutkują z czasem wytworzeniem się gleb o zmodyfikowanych przez człowieka właściwościach, typowych dla upraw ogrodowych, czyli hortisoli.

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza. Na warunki aerosanitarne charakteryzowanego danego obszaru mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Zanieczyszczenia bytowe, komunikacyjne i przemysłowe mogą być również nawiewane z terenów przyległych. Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania, w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (tzw. zjawisko „niskiej emisji”). Obecnie omawiany obszar jest w zdecydowanej większości niezabudowany. Wpływ na jakość powietrza ma natomiast niewątpliwie położone w stosunkowo niedalekiej odległości ściśle zabudowane centrum miasta i zabudowa Rozbarku. Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są ciągi komunikacyjne. W odniesieniu do terenu opracowania należy do nich zaliczyć w pierwszej kolejności al. Jana Pawła II (DW 911), przebiegającą w bliskiej odległości za jego zachodnią granicą. Pozostałe ważniejsze drogi w tym rejonie to ul. Bytomska i autostrada A1, położone w odległości ok. 0,55 km i ok. 0,8 km w kierunku północnym. Ciągi komunikacyjne przebiegające w granicach terenu opracowania mają mniejsze znaczenie, ruch na nich jest wyraźnie mniej nasilony i ma charakter lokalny. Wraz z rozwojem zabudowy ruch ten będzie ulegał intensyfikacji.

Do potencjalnej roślinności naturalnej terenu objętego projektem MPZP zaliczają się zbiorowiska wielogatunkowych i wielowarstwowych lasów, budowanych głównie przez dęby, graby i lipy, należące do grądów (Matuszkiewicz 2008b). Na przestrzeni lat, pod wpływem działalności człowieka, pierwotne siedliska przyrodnicze obszaru opracowania, jak również towarzysząca im szata roślinna, fauna i różnorodność grzybów uległy istotnym przekształceniom. W chwili obecnej zbiorowiska naturalnej roślinności potencjalnej nie występują na terenie objętym projektem miejscowego planu ani w jego sąsiedztwie, nawet fragmentarycznie czy w zubożałej postaci. Najbliższe tereny leśne położone są w odległości ok. 4 km od zachodnich granic omawianego obszaru. Teren objęty opracowaniem został odlesiony i zagospodarowany. W związku z osiadaniem terenu na skutek szkód górniczych w jego granicach utworzyły się zbiorniki wodne oraz obszary podmokłe, położone w środkowej części charakteryzowanego obszaru. Obecnie znaczna część terenu opracowania zajmują nieużytki, w wielu miejscach skolonizowane przez dwa gatunki inwazyjnych nawłoci tj. nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis* oraz towarzyszącą jej, mniej licznie, nawłóć późną *Solidago gigantea*. Do wkraczających na takie powierzchnie gatunków drzewiastych zaliczają się głównie wierzby iwy *Salix caprea*, brzozy brodawkowate *Betula pendula* i topole osiki *Populus tremula*, a na siedliskach wilgotnych i podmokłych także wierzby białe *Salix alba* oraz wierzby kruche *Salix fragilis*.

W otoczeniu zbiorników wodnych wykształciły się płaty szuwaru trzcinowego. Trzcinie pospolitej *Phragmites australis* w tych zbiorowiskach lokalnie towarzyszy pałka szerokolistna *Typha latifolia* i inne gatunki wilgociolubne. Zadrzewienia występują głównie w otoczeniu zbiorników wodnych oraz na powierzchniach położonych od nich w kierunku na wschód. Pomiędzy południowym stawem, a terenem zlikwidowanego szybu kopalni Rozbark występuje płat zadrzewienia budowanego w większości przez robinie akacjowe *Robinia pseudoacacia*. Dość znaczne powierzchnie w granicach terenu objętego projektem planu zajmuje także zieleń ogrodów działkowych.

Skład fauny na opisywanym terenie determinowany jest przez występujące tu siedliska. Są to przede wszystkim: zbiorniki wodne, tereny otwarte o charakterze nieużytków wraz z luźnymi zadrzewieniami oraz

ogródki działkowe. Szereg gatunków związanych jest z środowiskiem wodnym i ich występowanie warunkowane jest obecnością stawów. Do zwierząt tych należą głównie ptaki wodne oraz drobne ptaki śpiewające związane z trzcinowiskami. Dzięki obecności wody występują tu też ważki, w wodzie poluje również wąż – zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*. Ponadto wszelkie zbiorniki wodne stwarzają dobre warunki do rozrodu płazów (głównie żab). Otwarte przestrzenie nad stawami, nad którymi często gromadzą się owady, to dogodny żerowisko dla jerzyka *Apus apus*. Mogą z niego również korzystać nietopierze. Nieużytki z grupami drzew i niewielkimi zadrzewieniami zasiedlane są przez ptaki, głównie ptaki krukowate. Spotykane są tu też bażanty *Phasianus colchicus* (gatunek obcy, wsiedlany jako zwierzyna łowna), raniuszki *Aegithalos caudatus* i kukułki *Cuculus canorus*. Bytują tu także większe ssaki: sarny *Capreolus capreolus* i dziki *Sus scrofa*. Wśród fauny ssaków wskazać też należy drobne gryzonie (z uwagi na lepszą bazę pokarmową liczniejsze mogą być one w obrębie ogródków działkowych). Licznie występują tu także różne bezkręgowce: ślimaki (np. winniczek *Helix pomatia*), stawonogi (głównie owady). Kwitnące nawłocie mogą przyciągać owady zapylające: pszczoły, trzmiele, a także motyle. Z tych ostatnich notowano w terenie motyla – modraszka ikara *Polyommatus icarus*. Ogródki działkowe to przede wszystkim dogodne siedlisko dla licznych owadów, drobnych ptaków śpiewających (bogotka *Parus major*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, i niewielkich ssaków, w tym kretów *Talpa europaea*.

Ogólnie wśród fauny przedmiotowego terenu, podobnie jak i na innych obszarach, najliczniej reprezentowane są bezkręgowce, w tym przede wszystkim owady i pajęczaki, przy mniejszym udziale m.in. mięczaków, skorupiaków, pierścienic, nicieni, wijów. Najliczniejszą, a przy tym najbardziej zróżnicowaną grupę stanowią owady, należące do różnych grup systematycznych, takich jak np. motyle (syn. łuskoskrzydłe), prostoskrzydłe, chrząszcze (tęgopokrywe), muchówki, błonkówki (syn. błonkoskrzydłe), pluskwiaki i ważki.

Teren objęty opracowaniem przylega do silnie zurbanizowanej centralnej części Bytomia, jest jednak w niewielkim stopniu zabudowany. Zabudowa o charakterze usługowym koncentruje się w części północno-zachodniej, w sąsiedztwie al. Jana Pawła II. Większość obszaru zajmują nieużytki, w tym tereny przemysłowe, w części wschodniej wykorzystywane jako tereny produkcyjno-składowe oraz odłogi. W stanie obecnym w niewielkiej części obszar wykorzystywany jest również rolniczo. W granicach opisywanego terenu wyraźnie zaznacza się udział ogrodów działkowych, zwłaszcza widoczny jest on w jego części południowo-wschodniej. Istotny wpływ na lokalny krajobraz mają też dwa zbiorniki wodne, położone przy ul. Kędzierzyńskiej.

W opisywanym obszarze brak dóbr kultury współczesnej podlegających ochronie, natomiast w granicach jednostki 2 PU znajduje się stanowisko archeologiczne o nieokreślonym rodzaju, pochodzące z epoki kamienia/średniowiecza, pozostaje ono jednak praktycznie bez wpływu na krajobraz.

Teren położony w granicach projektu miejscowego planu zagospodarowania znajduje się poza obiektami objętymi ochroną prawną w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Do obiektów chronionych usytuowanych w najbliższej odległości względem obszaru planu zaliczają się: zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły”, położony w odległości ok. 2,0 km w kierunku na południowy wschód od granic terenu planu oraz użytek ekologiczny „Kocie Górki”, zlokalizowany ok. 2,2 km na północny zachód od granic charakteryzowanego obszaru. Najbliżej położonym obszarem chronionym w ramach sieci Natura

200 jest specjalny obszar ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003, usytuowany ok. 5,33 km w kierunku na północny zachód od granic terenu opracowania.

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi. Z uwagi na charakter zagospodarowania i sąsiedztwo wymiana gatunków odbywa się przede wszystkim przez jego północną i wschodnią granicę. Funkcjonalność migracji z terenami położonymi za zachodnią granicą obszaru planu ograniczona jest w chwili obecnej przez przebiegającą tu al. Jana Pawła II – drogę o znacznym natężeniu ruchu.

Do powiązań przyrodniczych z obszarami otaczającymi zaliczają się zalegające w granicach terenu opracowania także złoża kopalin.

Środowisko terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi, środowiska gruntowego i biocenoz,
 - zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
 - zanieczyszczenie powietrza,
 - emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące.

Zagadnienia te zostały omówione w rozdziale 5.2 niniejszej prognozy.

Teren opracowania obecnie tylko na fragmentach objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Poprzez „brak realizacji ustaleń projektowanego MPZP” rozumie się sytuację pozostawienia przedmiotowego obszaru w większej części w nieuporządkowanym stanie planistycznym. Dalsze zagospodarowanie tego terenu odbywać się może w sposób chaotyczny, w oderwaniu od uwarunkowań środowiskowych i bez stosowania zasad ochrony oraz kształtowania ładu przestrzennego, a także ochrony środowiska.

Przyrost nowych terenów zabudowanych przyczynić się może do pogorszenia warunków aerosanitarnych i topoklimatycznych. Poszerzanie obszarów zabudowanych może być związane z lokalnym wzrostem emisji hałasu. Warunki aerosanitarnie, w tym jakość powietrza atmosferycznego, przedmiotowego terenu odznaczają się zmiennością w czasie i przestrzeni. Aktualnie możliwe jest ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności człowieka poprzez realizację zapisów ocenianego dokumentu planistycznego. Poprawa stanu powietrza odbywać się może między innymi poprzez unowocześnienie szlaków komunikacyjnych czy też odpowiednie składowanie i utylizacji odpadów. Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza także zapisy dotyczące ochrony środowiska wodno-glebowego, ochrony przed hałasem oraz promieniowaniem niejonizującym.

Warto podkreślić, że zgodnie z zapisami z zabudowy wyłącza się tereny o podwyższonych (lokalnie) walorach przyrodniczych, tj. zbiorniki wodne wraz z ich otoczeniem biologicznym, tereny zieleni nieurządzonej wraz z istniejącymi w ich obrębie obszarami podmokłymi oraz tereny ogrodów działkowych.

Ochronie prawnej podlegają m.in.: lasy ochronne, grunty rolne i leśne, zasoby wodne, złoża kopalin, klimat akustyczny, walory krajobrazowe i kulturowe, flora i fauna, obiekty chronione na podstawie *Ustawy o ochronie przyrody* oraz obiekty cenne przyrodniczo, a nieobjęte ochroną.

Jak wskazano w w rozdziale 6.1 niniejszej prognozy na terenie objętym projektem planu, jak również w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie ustanowiono form ochrony przyrody w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrod.* Przeprowadzone analizy wykazały, że realizacja ustaleń projektu miejscowego planu nie stoi w sprzeczności z ochroną obiektów chronionych, jak również pozostałych z wymienionych powyżej elementów środowiska przyrodniczego oraz, że przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń, nie będzie ona stwarzać zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych wobec jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, obejmujących swoim zasięgiem teren planu.

Analiza zapisów przedstawionego do oceny miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwala stwierdzić, że nie nie stoją one w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu krajowym i międzynarodowym.

Ustalenia projekt MPZP wpisują się ponadto w cele *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*. Do zapisów planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (kierunek 1.3 *Strategicznego planu adaptacji ...*),
- dostawa ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej zdalaczynnej (kierunek 1.3 i 4.2),
- dopuszczenie indywidualnych urządzeń prądotwórczych i systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących energię wiatru (kierunek 1.3),
- ustalenie dla terenów zabudowy minimalnego wskaźnika procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego od 10% do 70% (kierunek 1.4 i 4.2),
- wyznaczenie i zachowanie terenów zieleni izolacyjnej, zieleni nieurządzonej, zieleni ogrodów działkowych oraz zbiorników wodnych (kierunek 1.4 i 4.2),
- realizacja zabudowy poza obszarami zagrożonymi występowaniem powodzi i osuwisk (kierunek 1.5),
- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki (kierunek 4.2),
- odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych do kanalizacji miejskiej (kierunek 4.2),
- dopuszczenie, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (kierunek 4.2),
- dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (kierunek 4.2)
- sukcesywna budowa rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej.

Zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wpisują się także w ustalenia *Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (tzw. „uchwała antysmogowa”). W omawianym projekcie uwzględniono wymogi ochrony powietrza, ograniczające negatywny wpływ na zdrowie ludzi i środowisko. Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych wymogów należy w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustalenie dostaw ciepła z miejskiej sieci zdalaczynnej, z dopuszczeniem stosowania indywidualnych urządzeń prądotwórczych i systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii, za wyjątkiem energii wiatru (poza mikroinstalacjami w rozumieniu *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii*). Wprowadza się także zakaz lokalizacji instalacji fotowoltaicznych, w tym ich urządzeń, ustanawiając wyjątek dla instalacji fotowoltaicznych, w tym ich urządzeń, służących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb zabudowy zlokalizowanej na tej samej działce budowlanej. Projekt planu dopuszcza też zaopatrzenie w gaz do celów grzewczych z indywidualnych zbiorników gazu, choć tam gdzie to możliwe ustala się zaopatrzenie w gaz w oparciu o istniejącą i rozbudowywaną sieć gazowniczą. Wymiana i eksploatacja urządzeń grzewczych na te, zasilane gazem jest jednym ze sposobów realizacji wymogów *uchwały antysmogowej*.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało przekształcone w tak znaczącym stopniu, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki synantropijne, przystosowane (przywykle) do warunków antropopresji, a występujące tu obecnie siedliska mają w zdecydowanej większości wyraźnie charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren nie prezentuje wyróżniających się wartości przyrodniczych.

Zgodnie z zapisami ocenianego dokumentu w obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami:

- dróg publicznych,
- infrastruktury technicznej,
- inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- podziemnego wydobycia kopalin,
- poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin.

Dopuszcza się także realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na terenach oznaczonych symbolami: 2U, 1PU, 2PU.

Jednocześnie ustala się, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

Zgodnie z zapisami projektu planu wprowadza się także zakaz chowu i hodowli zwierząt gospodarskich.

W związku z powyższymi zapisami projektu planu na przedmiotowym terenie nie wyklucza się realizacji niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których, w zależności od charakteru inwestycji, obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być wymagany przez właściwy organ. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ponadto, zgodnie z zapisami projektu dokumentu, wprowadza się również zakaz realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zlokalizowany jest w odległości ponad 50 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją ocenianego projektu miejscowego planu zagospodarowania będą generalnie związane z lokalną niwelacją terenu, przekształceniem szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami w planie oraz zapisami obowiązującego ustawodawstwa będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja projektowanych ustaleń nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Na podstawie analizy ustaleń zawartych w przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz uwarunkowań środowiskowych istniejących w granicach objętego dokumentem terenu, nie wyznaczono obszarów problemowych.

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko. Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjętego uchwałą nr XVII/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienionego uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. i uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.*

Zapisy planu są również generalnie zgodne z zapisami zawartymi w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019.*

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W projekcie MPZP w zakresie ochrony powietrza ustala się:

- nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji
- zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*,
- zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

W zakresie ochrony wód w ocenianym projekcie ustala się:

- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki,
- nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu,
- nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu,
- zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi ustala się:

- nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem,
- nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych,
- zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

W zakresie postępowania z odpadami ustala się:

- nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych;
- zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów, z zastrzeżeniem pkt 3;
- dopuszczenie dla działalności prowadzonych na terenach objętych planem, magazynowania odpadów powstałych w wyniku tej działalności, wyłącznie w budynkach lub zadaszonych wiatach.

W zakresie ochrony przed nadmiernym hałasem:

W ramach ustaleń projektu miejscowego planu wprowadza się jednostki urbanistycznych, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem będą podlegały ochronie akustycznej. Zgodnie z zapisami wymienionego wyżej dokumentu w zakresie ochrony przed hałasem wprowadza się następujące zapisy:

- wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska: tereny oznaczone symbolami 1ZD i 2ZD, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- ustala się nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*.

Ochronie przed zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego oraz przed **hałasem** służy także wyznaczenie terenów zieleni izolacyjnej (ZI), przez którą, zgodnie z zapisami projektu planu, należy

rozumieć odporną na zanieczyszczenia roślinność o przeważającym składzie gatunków drzew i krzewów, których dojrzałe formy osiągają wysokość nie mniejszą niż 2,0 m, ukształtowaną w taki sposób, aby spełniać funkcje całorocznej przesłony wizualnej oraz bariery przed zanieczyszczeniami i hałasem.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, przy czym dla wszystkich terenów w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ponadto w przedstawionym do oceny projekcie dokumentu określono, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

Względem istniejącego zagospodarowania projekt MPZP utrzymuje tereny ogrodów działkowych, wód stojących oraz zieleni nieurządzonej, obejmującej m.in. obszary podmokłe. Powyższe tereny zaliczyć można do najcenniejszych elementów lokalnego środowiska przyrodniczego. Przedstawiony do oceny dokument przewiduje również rozwój zabudowy usługowej, produkcyjnej oraz infrastruktury drogowej na terenach przemysłowych, obejmujących także zlikwidowaną kolej przemysłową. Obszary te z kolei cechują się umiarkowanymi wartościami przyrodniczymi. Teren planu charakteryzuje się także dogodnym położeniem komunikacyjnym. W związku z powyższym należy stwierdzić, że określona w projekcie MPZP lokalizacja planowanej zabudowy jest optymalna i trudno wskazać racjonalny wariant alternatywny.

Zgodnie z zapisami projektu miejscowego planu zagospodarowania wprowadza się szereg zapisów mających na celu ochronę środowiska oraz wprowadzenie ład przestrzennego.

Biorąc pod uwagę powyższe, możliwości wskazania rozwiązań alternatywnych są ograniczone.